

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Katedra kulturních a náboženských studií

**Společnost Dcer křesťanské lásky sv. Vincenta de Paul
a jejich působení na území ČR v období 1948–2016
se zaměřením na charitní dům v Mendryce**

Bakalářská práce

Autor: Bc. Ludmila Zvěřinová
Studijní program: B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor: Náboženská výchova
Vedoucí práce: prof. PhDr. Tomáš Petráček, Ph.D., Th.D.

Zadání bakalářské práce

Autor: Bc. Ludmila Zvěřinová

Studium: P15K0387

Studijní program: B7507 Specializace v pedagogice

Studijní obor: Náboženská výchova

Název bakalářské práce: **Společnost dcer křesťanské lásky sv. Vincenta de Paul a jejich působení na území ČR v období 1948-2016**

Název bakalářské práce AJ: The Company of the Daughters of Charity of Saint Vincent de Paul and its activities in the Czech Republic in 1948-2016

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce bude pojednávat o Společnosti dcer křesťanské lásky a jejím působení v letech 1948-2016 na území České republiky. Pozornost bude věnována především charitnímu domu Mendryka. Historie příchodu sester do Mendryky, přiblížení činnosti a života této společnosti. Metoda: Průzkum archivních materiálů společnosti Dcer křesťanské lásky, sběr osobních rozhovorů se sestrami.

JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože ..". Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Súd' ma a skúšaj [DVD]. In: . Bratislava: AH production, s.r.o., 2013, 72min [cit. 2016-11-21]. DOI: MKAD00413. Interview s Milosrdnou Láskou [DVD]. In: . vydavateľstvo Don Bosco, 2012, 44min [cit. 2016-11-21]. DOI: 2049 001-9. DACHOVSKÝ, Karel. Svatý Vincenc de Paul. V Praze: ŘÁD, 2013, 78 s. ISBN 978-80-86673-29-5. ZÁLEŠÁKOVÁ, Eva. Křesťanská láska váží víc než kotel polévky a košík chleba: výročí úmrtí zakladatele moderní charity v zrcadle současnosti. Adalbert : měsíčník královéhradecké diecéze. 2016, 26(10), 8-10.

Garantující pracoviště: Katedra kulturních a náboženských studií,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: prof. PhDr. Tomáš Petráček, Ph.D., Th.D.

Oponent: Mgr. Petr Macek, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 9.12.2016

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a že jsem v seznamu použité literatury uvedla všechny prameny, z nichž jsem vycházela.

V Hradci Králové dne 10. 6. 2020

Ludmila Zvěřinová

Poděkování

Děkuji prof. PhDr. Tomáši Petráčkovi, Ph.D., Th.D. za vstřícný přístup při vedení bakalářské práce. Děkuji za trpělivost a ochotu celé rodině a sestřám Společnosti Dcer křesťanské lásky za spolupráci.

Anotace:

ZVĚŘINOVÁ, Ludmila. Společnost Dcer křesťanské lásky sv. Vincenta de Paul a jejich působení na území ČR v období 1948–2016 se zaměřením na charitní dům v Mendryce. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2020. 59 s. Bakalářská práce.

Bakalářská práce pojednává o Společnosti Dcer křesťanské lásky a jejich působení v letech 1948–2016 na území České republiky. Pozornost je věnována především charitnímu domu Mendryka. Práce se zabývá historií příchodu sester do Mendryky, přibližuje život Společnosti a její činnost.

Metoda: Průzkum archivních materiálů Společnosti Dcer křesťanské lásky, osobní rozhovory se sestrami.

Klíčová slova: Společnost Dcer křesťanské lásky, vincentky, Mendryka, historie

Annotation:

The Company of the Daughters of Charity of Saint Vincent de Paul and their activities in the Czech republic in the period 1948 – 2016 with a focus on the charity house in Medryka. Hradec Králové: Faculty of Education. 2020. 59 p. Bachelor thesis.

The bachelor thesis is about The Company of the Daughters of Charity of Saint Vincent de Paul and their activities in the period 1948-2016 in the Czech republic. The thesis is mainly focused on the charity house in Mendryka, history of the arrival of sisters to Mendryka, describing their activities and lives.

Method: Research of archival materials of The Company of the Daughters of Charity, personal interviews with sisters.

Key words: The Company of the Daughters of Charity of Saint Vincent de Paul, Daughters of Charity, Mendryka, history

Obsah

Obsah.....	7
Úvod	8
1 Seznámení se Společností Dcer křesťanské lásky.....	9
1.1 Zakladatelé.....	9
1.1.1 Vincenc de Paul	9
1.1.2 Luisa de Marillac	11
1.2 Spiritualita Společnosti.....	13
1.3 Řeholní oděv	15
2 Historie Společnosti Dcer křesťanské lásky Česko-Slovenské provincie	16
2.1. Historie od roku 1947.....	16
2.1.1 Akce K a R.....	17
2.1.2 Druhá vlna odchodu.....	21
2.2 Charitní domovy	24
2.3 Nová působiště sester.....	26
2.4 Výsledky, policejní razie, soudy a vězení	29
2.4.1 P. Ján Hutyra CM	29
2.4.2 Sestry ve vězení.....	33
3 Provinční dům Mendryka	35
3.1 Historie místa.....	35
3.2 Budovy areálu kláštera.....	37
3.3 Život sester v Mendryce od roku 1969	41
3.4 Život v Mendryce dnes.....	48
3.4.1 Řád dne	48
3.4.2 Služba	48
4 Svědectví sester	50
Závěr.....	55
Seznam zkratk	56
Literatura.....	57
Prameny	59
Příloha	

Úvod

Život naší rodiny je spjat se sestrami vincentkami nejméně šedesát let. Začalo to v době, kdy sestry byly poslány do Černé Hory v roce 1955, kde se s nimi seznámil tatínek, později i moje maminka. Já sama jsem se pak dostala se sestrami do kontaktu v době dospívání při brigádách a po dokončení školy i jako civilní zaměstnanec. Pracovala jsem u lůžka nemocných sester. Vyslechla jsem spoustu životních příběhů a vzpomínek ve slovenštině. Toto ve mně probudilo zájem hlouběji sledovat cesty, které dovedly sestry ze Slovenska do tichého malebného koutu bývalých Sudet.

K možnosti proniknout ke kořenům spirituality Společnosti Dcer křesťanské lásky uvádím životopisy zakladatelů a přibližuji vývoj řeholního společenství v měnící se občanské společnosti a místech působení.

Kdyby nebylo represí totalitního režimu Komunistické strany Československa, pravděpodobně bych se nesečkala s početnou komunitou sester v Mendryce. Ačkoli sestry o tom často nehovoří, vnímám jako důležité zachytit roky nesvobody, příběhy osobní statečnosti i místa, kde sestry zanechaly stopy své služby.

Kdo navštíví současný útulný řeholní domov v Mendryce, jen obtížně si uvědomí, v jakých podmínkách zde sestry začínaly. Nesly náročnost stavebních úprav a zároveň i nesvobodu. Radost, pokoj, otevřenost a přijetí ukazuje na sílu jejich duchovního života. Jejich služba nezůstává za branou kláštera a po vzoru sv. Vincenta se šíří do okolí.

1 Seznámení se Společností Dcer křesťanské lásky

1.1 Zakladatelé

Chceme-li dojít k pochopení služby Dcer křesťanské lásky, je nutné vrátit se k jejím počátkům. Zaměříme se proto na život svatého Vincence de Paula a svaté Luisy de Marillac, kteří položili základní kameny díla, jež trvá dodnes. V historii společnosti je mnoho dalších osobností, které dílo spoluvytvářely a rozvíjely ducha služby a zasloužily by si jmenovat, ale nyní se zastavme pouze u zakladatelů.

1.1.1 Vincenc de Paul

Vincenc de Paul se narodil 24. dubna roku 1581 na jihu Francie v Pouy (dnes obec Saint-Vincent-de-Paul) jako třetí ze šesti dětí v chudé sedlácké rodině. Pro své nadání byl poslán do školy. Studium na gymnáziu v Daxe nastoupil jako dvanáctiletý s úmyslem stát se knězem. S finančním zabezpečením studia mu pomáhali šlechtici, u nichž vychovával děti. Po dokončení univerzity byl jako devatenáctiletý v Toulouse vysvěcen na kněze. Zde v Toulouse si později i doplňoval teologické vzdělání. Měl rád skromnost a v tomto duchu slavil i primiční mši.

Později se stal na dva roky nezvěstným. Hovoří se o tom, že při jedné z jeho cest z Toulouse, kde pobýval, byla loď, na níž cestoval, přepadena piráty. Byl prodán do otroctví. Po vystřídání několika pánů se dostal k Francouzi, který zatoužil vrátit se zpět do rodné země i k náboženství. Dostali se tedy společně do Avignonu.

V životě zakoušel Vincenc de Paul různé těžkosti a byl pokoušen ve víře. Zkoušky se snažil přestát a jako pomoc si zvolil práci u nemocných. Svůj život jim zasvětil a jeho pokušení odezněla. Svatý Vincenc se osobně setkal se svatým Františkem Saleským.

Vincenc toužil po službě venkovského faráře, ale biskup de Bérullo, jeho přítel, jej poslal do paláce rodiny Gondiů, kde opět plnil úkol vychovatele. Madame de Gondi si vychovatele svých dětí oblíbila a viděla v něm svatého muže. I přičiněním tohoto kněze začala konat skutky milosrdenství, což můžeme pokládat za počátek budoucího

charitativního díla. Svatý Vincenc se staral o duše věřících a konal misijní kázání. V jeho díle jej modlitbou podporovala madam Gondiová.

Dobrá pověst o Vincenci se roznesla a docházelo za ním mnoho lidí. Byl to skromný muž, proto požádal o přeložení a dostal se do Châtillon-les-Dombes, kde opět pozvedl mnoho tamních obyvatel z jejich bídy. Považovali ho téměř za světce. Hrabě, jenž se obrátil, udělal ze svého sídla špitál, bohaté ženy se začaly starat o chudé a nemocné, i o osoby zasažené morem. Tyto ženy můžeme pokládat za předchůdkyně sester lásky. Práce byla dosud neorganizovaná, proto Vincenc založil v srpnu roku 1617 confraternitu „Dam lásky“. Mohla do ní vstoupit jakákoli dobrá žena, která chtěla sloužit nemocným pro lásku k Ježíši. Tyto confraternity měly podrobná pravidla a rozšířily se po celé Francii. Vincenc se poté vrátil na dvůr Gondiových, ale své dílo neopustil. V roce 1620 následovalo založení stejné společnosti pro muže laiky (Sluhové chudých) a 17. dubna roku 1625 vzniklo jeho třetí charitativní dílo.

Zakládající listinu kněží Misijní společnosti, jež shromažďovala kněze, kteří se vzdali myšlenky na slávu a kariéru a věnovali se chudým na venkově, podepsali první spolupracovníci. Vyučovali ve víře a konali lidové misie, spolupracovali na katechezi a vysluhovali svátosti. Měli společný fond.¹ Od hraběnky dostal Vincenc místo, kde mohla nová kongregace přebývat (Collège de Bons-Enfants). Kongregace se rozrůstala velmi pomalu, přesto jí místo později nestačilo. Přestěhovala se tedy do bývalého špitálu, který nesl jméno svatého Lazara. Proto se těmto kněžím říkalo a stále říká lazaristé. Lazaristé měli působit více skutky než slovy. Dům lazaristů byl otevřený i pro laiky, kteří přicházeli na exercicie. Vincenc si také uvědomoval, jak málo jsou vzdělávání budoucí kněží, a založil seminář. Tyto semináře se poté rozšířily po celé Francii. Rozvíjela se i misijní činnost - do Itálie a dál do Tuniska, na Madagaskar a do Polska. Probíhala v místech působení kněží a zaměřovala se hlavně na chudé. Duchovní vedli katechezi, připravovali na přijetí svátostí, setkávali se s nemocnými.

V roce 1632 byla kongregace uznána papežem Urbanem VIII. pod názvem Kongregace misie. Pravidla a konstituci Kongregace misijních kněží napsal Vincenc až po delších zkušenostech v roce 1658, dva roky před svou smrtí.

¹ SCHAUBER, Vera a Hanns Michael SCHINDLER. *Rok se svatými*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1994. ISBN 80-85527-75-8. Str. 501

Mnoho dam a šlechticů, které Vincencovi pomáhaly, bylo vázáno manželstvím a péčí o vlastní rodinu a nemohlo proto zabezpečit všechny chudé, sirotky a nemocné. Velkou pomocí a partnerem byla Vincencovi Luisa de Marillac, s níž společně 29. listopadu 1633 založili Společnost Dcer křesťanské lásky. Do této společnosti vstupovaly svobodné ženy a dívky, které chtěly svůj život zasvětit Kristu a službě druhým.^{2,3}

Vincenc byl královnou Francie zvolen do rady, která vybírala biskupy do funkcí. Volba biskupa byla v té době ovlivňována rozhodnutím světských lidí a mnohdy na místech duchovních byli lidé nehodní. V období jansenismu užíval Vincenc své vzdělání a nenechal se zmýlit. Pravdivě odkrýval bludy jansenismu a bojoval proti nim. Pracoval i přes velkou únavu, vše dával chudým a spoléhal se na Prozřetelnost. Přál si mír. Ve svém stáří trpěl Vincenc bolestmi ze zanícených ran. Jeho zdravotní stav se horšil a zemřel 27. září 1660. Papežem Klementem XI. byl 13. srpna 1729 blahořečen. 16. června 1737 byl papežem Klementem XII. svatořečen.⁴

1.1.2 Luisa de Marillac

Narodila se 12. srpna roku 1591 v Paříži a jako nemanželské dítě nemohla být vychovávána na rodném zámku. Byla dána k výchově do prosté rodiny, později vyrůstala v dominikánském klášteře, kde získala vztah k modlitbě, práci a chudobě.

Když Luisin otec přišel o majetek, byla Luisa poslána do skromného penzionu, kde se naučila vést domácnost. Díky svému strýci se dostala blíž k řádu kapucínů a zatoužila stát se kapucínkou. Nedostala však k tomu svolení od provinciála pro její chatrné zdraví. Roku 1613 Luisa svolila se svatbou s Antonínem Le Gras a později porodila syna. Chtěla se stát světící, proto přes povinnosti manželky a matky konala navíc kající skutky. Pečovala o nemocného manžela, jenž roku 1625 zemřel, a syna Michala, který se špatně vyvíjel. Také pečovala o sedm dětí své zemřelé přítelkyně. Přestože veškeré povinnosti konala svědomitě, prožívala duchovní i duševní krizi. V jejím duchovním životě jí pomáhali František Saleský a Jan Petr Le Camus. Vnímala vnitřní příslib, že

² DACHOVSKÝ, Karel. *Svatý Vincenc de Paul*. Praha: Řád, 2013. ISBN 978-80-86673-29-5. Str. 3–63

³ SLANÍŇKA, Augustín a Stella DANKOVÁ. *Budete mi svedkami*. Bratislava: Oto Németh, 1999. ISBN 80-967639-5-4. Str. 31–36

⁴ DACHOVSKÝ, Karel. *Svatý Vincenc de Paul*. Praha: Řád, 2013. ISBN 978-80-86673-29-5. Str. 3–63

jednou bude moci složit sliby chudoby, čistoty a poslušnosti. Po třicítce se začala věnovat slabým, chudým, opuštěným a konat skutky tělesného milosrdenství.

Biskup Le Camus Luisu seznámil s Vincencem. Po prvním setkání, kde si nebyli příliš nakloněni, se vyvinula spolupráce, která trvala 36 let. Vincenc pomáhal Luise zbavovat se úzkostí a skrupulentního jednání. Luisa přijala od Vincenta službu v podobě dohlížení na skupiny, které Vincenc založil a jež měly jednat podle pravidel, a Luisa se v práci osvědčila. Navíc pomáhala v ošetřování a vedla rozhovory s lidmi.

K Vincencovi přicházela děvčata, která chtěla sloužit druhým, avšak často byla nevzdělaná a k charitní službě se dostala až zde. Luisa i Vincenc je vedli k víře, službě, a lásce. Mnohé z nich se potom staly řeholicemi s oděvem chudých dívek - šedé šaty, bílý čepce a dřeváky. Jak bylo uvedeno výše, 29. listopadu 1633 vznikla Společnost Dcer křesťanské lásky. Dívky pracovaly především v nemocnicích a jejich komunita se rozrůstala. Komplikací bylo, že běžně řeholnice žily v klauzuru, ale tyto se měly pohybovat ve světě.

Přišly potíže v podobě nedorozumění s autoritami státu či církve, ale i s dámami, které se sestrami spolupracovaly. Dámy řídily jejich práci a úspěchy považovaly za své, proto se sestry nakonec osamostatnily. Vincenc dal sestram právní strukturu společnosti, nikoli kongregace. Nedbal příliš na formality. Definoval způsob života sester takto: *„Dcery křesťanské lásky myslí jako klášter ulice města, jako celu komůrku v podnájmu, jako kapličku farní kostel, jako klauzuru poslušnost, jako mříže bázeň Boží, jako závoj skromnost.“*⁵ První sliby se uskutečnily roku 1642. Církevní schválení přišlo o deset let později a za dalších deset let pak schválení z Říma.

Další službou, která se pod vedením Vincence a Luisy rozvíjela, byla péče o odložené děti. Ve Francii se již o tyto děti starali, avšak péče byla špatná, mnohé děti byly prodávány otrokářům, některé umíraly. Dámy zajišťovaly finance a Dcery křesťanské lásky poskytovaly přímou péči. Luisa se stala sekretářkou díla. Sestry odložené děti na místech pro tento účel založených vyzvedávaly a ošetřovaly je. Také vyhledávaly adoptivní rodiny. Ty děti, které se nepodařilo umístit v rodinách, zůstaly v domě

⁵ DACHOVSKÝ, Karel. *Svatý Vincenc de Paul*. Praha: Řád, 2013. ISBN 978-80-86673-29-5. Str. 37

(v zámku, který byl pro ně zbudován v Bicêtru). Sestry zajišťovaly i vzdělání - děti se učily číst a psát, starší chlapci pak řemeslu, dívky práci v domácnosti. Roku 1640 to bylo jedno z nejdůležitějších děl Dcer křesťanské lásky. Luisa byla dvacet let v čele této služby. Později převzal starost o nalezené stát.

Dílo bylo roku 1650 v občanské válce ohroženo chudobou. Všechny své finanční prostředky Vincenc rád dával na péči o nalezené děti. Když peníze docházely, tisknul listy o chudobě, kterou způsobila válka, a texty prodával před kostely. V letech hladu byly také zřizovány vývařovny polévky. Ženy a lazaristé se starali o úklid ulic či pohřbívání těl, aby tak mírnili následky války.

V roce 1655 Luisa a její společnost převzali útulek pro choromyslné. 15. března roku 1660 Luisa de Marillac zemřela. Blahoslavena byla Benediktem XV. 9. května 1920, Pius XI. ji roku 1934 svatořečil. Těla sv. Luisy i sv. Vincence jsou uložena v kapli v kostele svatého Lazara v Paříži.⁶

Společenství lazaristů a Dcer křesťanské lásky překročila hranice Francie. V Čechách a na Slovensku můžeme vincentinskou spiritualitu nalézt u řeholnic a laiků pod názvem Milosrdné sestry sv. Vincence z Pauly, Misijní společnost sv. Vincenta de Paul, Mezinárodní sdružení spolků křesťanské lásky, Mariánské družiny (založeny 1847 působící v 48 zemích světa),⁷ ale také jako samostatnou Společnost Dcer křesťanské lásky sv. Vincence de Paul, na niž se v práci zaměřují.⁸

1.2 Spiritualita Společnosti

Životopisy zakladatelů již naznačují mnohé o činnosti Společnosti Dcer křesťanské lásky. Vincenc byl zaměřen především na chudý trpící lid, v němž viděl trpícího Krista. Sestry, které vykonávaly nálehavou službu, se neměly bát „opustit Boha pro Boha“, to znamená opustit kontemplativní modlitbu a vyjít za potřebnými.⁹ Ještě jednou

⁶ DACHOVSKÝ, Karel. *Svatý Vincenc de Paul*. Praha: Řád, 2013. ISBN 978-80-86673-29-5. Str. 3-63

⁷ SLANÍNKA, Augustín a Stella DANKOVÁ. *Budete mi svědkami*. Bratislava: Oto Németh, 1999. ISBN 80-967639-5-4. Str. 30–31

⁸ JIRÁSKO, Luděk. *Církevní řády a kongregace v zemích českých*. Praha: Klášter premonstrátů na Strahově, 1991. ISBN 80-85245-11-6. Str. 128

⁹ *Spoločnosť dcér kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul* [online]. Nitra, 2015 [cit. 2018-11-03]. Dostupné z: <https://www.vincentky.sk/o-nas/>

připomeňme slova, která přibližují charakter služby. „*Dcery křesťanské lásky myslí jako klášter ulice města, jako celu komůrku v podnájmu, jako kapličku farní kostel, jako klauzuru poslušnost, jako mříže bázeň Boží, jako závoj skromnost.*“¹⁰ V denním řádu má své místo modlitba, liturgie, slova Písma svatého, služba a komunitní život. Sv. Vincent ve svém životě zdůrazňoval nejvíce tyto ctnosti: jednoduchost, pokoru, laskavost, umrtvování, horlivost za spásu duší.¹¹

Hlavním vzorem a tvůrcem pravidel je samotný Ježíš Kristus, evangelizátor chudých, ten, jenž se sám ztotožňuje s nejubožejšími. Vincentinská spiritualita se zakládá na tajemství vtělení Syna Božího. Sv. Luisa zvolila den Zvěstování Páně k obnově slibů také proto, aby se připojila k Mariině „Fiat“. Sestry každý rok 25. března obnovují svoje „neřeholní“ sliby. Podle evangelijních rad se zavazují slibem chudoby, čistoty, poslušnosti a služby chudým.¹²

„*Každoročná obnova sľubov dovoľuje sestrám upevniť vôľu vo vernosti povolaniu a zaisťuje stálosť ich služby Kristovi v Spoločnosti. Predpokladá slobodné rozhodnutie vždy inšpirované láskou*“ (Konstituce 2,5)¹³ Dcery křesťanské lásky, lidově „vincentky“, nejsou řeholnice dle kánonu. Jde o společnost společného apoštolského života s jednoduchými sliby.¹⁴ Heslem společnosti je: „Caritas Christi urget nos!“ (Láska Kristova nás povzbuzuje) Toto heslo nese i pečeť společnosti. Mužská větev misijní společnosti (lazaristé) spojuje kněze i bratry. Jejich heslem je: „Evangelisare pauperibus misit me“ (Poslal mě hlásat evangelium chudým).¹⁵

Již od prvopočátku Luisa zasvětila rodící se společnost pod ochranu Panny Marie. Rozšiřovala mezi sestrami mariánskou úctu. I dnes společenství rozvíjí mariánskou úctu v modlitbě růžence, slavením mariánských svátků, vedením kroužků Mariánské

¹⁰ DACHOVSKÝ, Karel. *Svatý Vincenc de Paul*. Praha: Řád, 2013. ISBN 978-80-86673-29-5. Str. 37

¹¹ SLANÍNKÁ, Augustín a Stella DANKOVÁ. *Budete mi svedkami*. Bratislava: Oto Németh, 1999. ISBN 80-967639-5-4. Str. 42

¹² *Spoločnosť dcér kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul* [online]. Nitra, 2015 [cit. 2018-11-03]. Dostupné z: <https://www.vincentky.sk/o-nas/>

¹³ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože..." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 10

¹⁴ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože..." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 11

¹⁵ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože..." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 13, 14

mládeže. Tuto úctu rozšiřují i ve svém okolí např. pomocí zeleného a červeného škapulíře nebo zázračné medailky¹⁶ (v roce 1830 sestra Kateřina Labouré, tehdy novicka, měla vidění v kapli mateřského domu, kde jí Panna Maria svěřila medaili, kterou lidé nazvali „zázračnou“).¹⁷

1.3 Řeholní oděv

Oděv řeholnic se vyvíjel v čase. Řeholnice v zakladatelských letech nosily tradiční oblečení děvčat z okolí Paříže. Zakladatelka, jako vdova, zůstávala u šatů vdovských. Oděv se skládal z více částí: sukně, krátkého dámského kabátku, zástěry připnuté na prsou na kabátek. Okolo krku byl velký bílý límec, který měl vpředu prodloužené pásy a sahal téměř do pasu. Mnohem později, jak plyne z výpovědí nejstarších žijících sester, začalo nošení tzv. kornetů. Jde o pokrývku hlavy, která se skládala ze spodního čepce, obepínajícího těsně hlavu a na něj se připínal obdélník ze silně naškrobeného plátna, který se upravil tak, jak je vidět na přiložených fotografiích. Lidové pojmenování kornetů bylo velmi přiléhavé, říkalo se mu totiž „netopýrek“. Zajímavostí je, že oblečení nemělo žádné patentkové připínání, jak je tomu dnes. Vše se spojovalo pouze špendlíky. Součástí oděvu od počátku, stejně jako dnes, byl velký růženec. Původní oděv sester je možné zahlédnout i ve filmech s Louisem de Funès. Tento typ oblečení nosily sestry až do II. vatikánského koncilu, který žádal zjednodušení oděvu.

Roku 1964 se řeholní oděv změnil na šaty šité vcelku s výstřihem do tvaru „V“, se sklady vpředu i vzadu. Pokrývku hlavy tvořil bílý čepce přiléhající k hlavě a na něj se připínal závoj (dle sester kauf z francouzského „coife“). Kauf byl ve tvaru obdélníku na temeni hlavy, zapnutý dozadu. Vzadu tvořil písmeno „V“. Součástí oděvu byl opět na opasku zavěšený růženec. V roce 1974 bylo oblečení ještě zjednodušeno. Firma Dior vypracovala návrh na šaty, které jsou vzadu šité vcelku bez záhybů a vpředu jsou v pase přestříhnuté. Přes prsa se dvě poloviny šatů překrývají a tím vytváří výstřih ve tvaru „V“. Do tohoto výstřihu je vložený bílý plastrón se stojatým límečkem. Kauf je šitý do tvaru jednoduchého šátku v zátylku na spínání. Všechny změny oblečení jsou laděny do

¹⁶ *Spoločnosť dcér kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul* [online]. Nitra, 2015 [cit. 2018-11-03]. Dostupné z: <https://www.vincentky.sk/o-nas/>

¹⁷ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože..." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 11

šedomodré barvy. Závoj a oděv pracovní jsou většinou bílé barvy. Na šatech nosí sestry malý odznak ve tvaru kříže, na němž jsou písmena S a V, iniciály svatého Vincenta.

Znakem Společnosti Dcer křesťanské lásky je ukřižovaný Ježíš v hořícím srdci a okolo je nápis: „Láska Ježíše ukřižovaného nás podněcuje“.¹⁸

2 Historie Společnosti Dcer křesťanské lásky Česko-Slovenské provincie

Společnost Dcer křesťanské lásky (dále DKL) má misijní charakter a je rozšířena ve všech kontinentech světa. Současná Slovenská provincie čítá přibližně 260 sester a má své komunity na Slovensku a v Čechách a misijní oblasti v Rusku a na Ukrajině.¹⁹

Vznik Česko-Slovenské provincie je datován 30. ledna 1922. Sestry však na území Čech pracovaly již dříve. Jednalo se o sirotčince, školy a školky. V Brně od roku 1856, v Boskovicích od r. 1858, v Liberci od r. 1891, ve Frýdlantu od r. 1892, ve Svitavách od roku r. 1910. V té době měly sestry vedení ve Štýrském Hradci.

Klášteř v Ladcích se stal provinčním domem společnosti roku 1924. Sloužil jako praktický ústřední dům s kaplí, noviciátem, přednáškovými místnostmi, s pokoji pro nemocné, tiskárnou i hospodářstvím. V areále se nacházel kostelík sv. Valentina.²⁰

2.1. Historie od roku 1947

Počet sester vzrůstal. Při slavení stříbrného jubilea v roce 1947 v Česko-Slovenské provincii působilo 1200 sester v 50 domech (nemocnice, školy, internáty, sirotčince

¹⁸ HUBÁČKOVÁ, Bohumila. Společnost dcer křesťanské lásky sv. Vincenta de Paul. *Fatym* [online]. 2014 [cit. 2018-11-03]. Dostupné z: <http://www.fatym.com/view.php?nazevclanku=spolecnost-dcer-krestanske-lasky-sv-vincence-de-paul&cisloclanku=2014070048>

¹⁹ *Spoločnosť dcér kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul* [online]. Nitra, 2015 [cit. 2018-11-03]. Dostupné z: <https://www.vincentky.sk/o-nas/>

²⁰ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 14–16

a další sociální a apoštolská díla). V roce 1948 však nastala změna, nejen pro Společnost Dcer křesťanské lásky, ale pro celou církev.^{21,22}

Řeholnice a řeholní společenství procházela nelehkými zkouškami v době předcházející (za druhé světové války), ale dle slov Vojtěcha Vlčka, nejdramatičtější chvíle, jež málokdo očekával, přišly v období komunistické vlády a především v 50. letech a první polovině let šedesátých.²³ Zřízení Státního úřadu pro věci církevní (SÚC) sloužilo ke kontrole církevního života. Církev byla oslabována - například konání poutí nebo jakákoli setkání věřících mimo budovu kostela musela mít povolení církevního oddělení místních úřadů.²⁴

2.1.1 Akce K a R

Exodus řeholních společností nastal roku 1948, když se dostala k moci komunistická strana. Byl vydaný zákon č. 231 na ochranu lidově demokratického zřízení a zákon č. 217 o zřízení Státního úřadu pro církevní záležitosti a hospodářské zabezpečení církví. Rušily se kněžské semináře, zestátnila se veškerá křesťanská nakladatelství.²⁵ Záměrem byla likvidace katolické církve. Probíhaly církevní monstrprocesy s představenými klášterů.

Historik Doc. František Vnuk ve své knize Akce K a R velmi konkrétně a detailně popisuje brutální zásahy komunistického režimu proti řeholím v letech 1950–56. (Akce „K“ označuje likvidaci mužských klášterů, akce „R“ ženských). Sestrám byla zakázána činnost ve školách a v internátech, kde doprovázely mnoho mladých lidí. Byla to důležitá místa života církve. Řeholnice byly nahrazeny civilními zaměstnanci.²⁶ Ale vezměme to popořádku. V „barbarské noci“ z 13. na 14. dubna 1950 Státní bezpečnost (StB) a Státní úřad pro věci církevní (SÚC) provedli první část akce K (akce Kláštery) –

²¹ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 17

²² MIKLOŠKO, František. *Nebudete ich môcť rozvrátiť: z osudov katolíckej cirkvi na Slovensku v rokoch 1943-89*. Bratislava: Archa, 1991. ISBN 80-7115-016-9. Str. 244

²³ VLČEK, Vojtěch. *Perzekuce mužských řádů a kongregací komunistickým režimem 1948-1964*. Olomouc: Maticе cyrilometodějská, 2004. ISBN 80-7266-179-5. Str. 22

²⁴ VLČEK, Vojtěch. *Perzekuce mužských řádů a kongregací komunistickým režimem 1948–1964*. Olomouc: Maticе cyrilometodějská, 2004. ISBN 80-7266-179-5. Str. 33

²⁵ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 18

²⁶ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 19–37

„plošné řešení problému“. Řeholníci a kněží byli deportováni do centralizačních klášterů, internačních klášterů (s obzvlášť přísným režimem), a někteří se dostali až do vězení.²⁷ V noci 3. na 4. května 1950 likvidace mužských klášterů a řeholních komunit pokračovala.²⁸

Předsednictvo ÚV KSČ (Ústřední výbor Komunistické strany Československa) o otázce řeholních sester v dopise vedoucím tajemníkům krajských výborů KSČ 28. 5. 1950 píše, že řeholnice přebírají úlohu mužských řádů a snaží se věřící zneklidňovat. Mnohé ženské klášterní budovy jsou nevyužity a pro státní nemocnice a školy je málo prostor. Proto se připravuje reorganizace ženských řádů.²⁹ 28.–30. srpna 1950 proběhla na Slovensku likvidace všech ženských klášterů.³⁰ Komunistický režim tvrdě bojoval nejen proti církvi jako instituci, ale chtěl zničit náboženství vůbec.³¹

Sestry většinou pracovaly na místech, kde se setkávaly s lidmi, jejich vzdělání, profesionalita i lidský přístup byl od lidí oceňován. Komunistickému vedení „překážela“ řeholní odlišnost vnější (řeholní oděv) i vnitřní, oddanost představeným, oblíbenost u občanů a další. Proto docházelo k narušování celistvosti komunit.³²

Sestry byly násilně deportovány ze slovenských komunit v Nitře, Močenku, Banské Bystrici a dalších.³³ „Přepadení“ klášterů se řídilo dle přesně vypracovaných směrnic. StB chtěla provést zákrok jednorázový a tajný, v nočních hodinách. To proto, aby se vyloučil zásah a odpor věřících. Průběh byl na většině míst podobný. Noční vniknutí do kláštera, svolání všech do jedné místnosti, proběhla tělesná prohlídka, sbalené svršky byly dány do druhé místnosti. Vše pod dozorem StB. Probíhala domovní prohlídka a kontrola přítomných dle jmenného seznamu. Nakonec byla budova kláštera

²⁷ HORÁKOVÁ, Šárka. *Hoří déšť, aneb, Zpráva o "Akci K", noci ze 13. na 14. dubna 1950, kdy měl být internován Bůh*. Praha: Vyšehrad, 2010. ISBN 978-80-7429-038-1. Str. 22

²⁸ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 19–37

²⁹ VLČEK, Vojtěch. *Perzekuce mužských řádů a kongregací komunistickým režimem 1948–1964*. Olomouc: Maticе cyrilometodějská, 2004. ISBN 80-7266-179-5. Str. 81

³⁰ MIKLOŠKO, František. *Nebudete ich môct rozvrátiť: z osudov katolíckej cirkvi na Slovensku v rokoch 1943-89*. Bratislava: Archa, 1991. ISBN 80-7115-016-9. Str. 61

³¹ VLČEK, Vojtěch. *Perzekuce mužských řádů a kongregací komunistickým režimem 1948-1964*. Olomouc: Maticе cyrilometodějská, 2004. ISBN 80-7266-179-5. Str. 39

³² VLČEK, Vojtěch. *Perzekuce mužských řádů a kongregací komunistickým režimem 1948-1964*. Olomouc: Maticе cyrilometodějská, 2004. ISBN 80-7266-179-5. Str. 80

³³ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 19–37

zabezpečena příslušníky SNB (Sbor národní bezpečnosti). Přidělení, kdo kam pojedete, měl na starosti zmocněnec SÚC.³⁴

K 1. říjnu roku 1951 bylo na Slovensku 3700 řeholnic. 1720 řeholnic soustředili v charitních domovech. 884 deportovali do českých krajů, z nich bylo 390 Dcer křesťanské lásky. Sestry vincentky byly odvezeny z 23 domů, 110 jich skončilo v továrnách a zbylé byly umístěny do internačních charitních domovů v Čechách. Domy a kláštery všech řeholních společenství byly zestátněny. Některé z nich byly použity jako internační charitní domovy.³⁵

Pocity řeholnic mohou přiblížit slova z kroniky:

„Křížová hora – pútnické miesto – dávno nás k sebe láka, Matka Bolestná v kaplnke, povedz čo nás tu čaká???

Neraz i zaplačeš si na křížovej ceste, keď výsmech i zlosť, nenávisť k Tebe dviha päste.

Neraz tiž márne hľadáš svojho Majstra Pána, neraz máš meče v srdci, si s nimi celkom sama, neraz ťa úzkosti až k zemi pritlačia a zástup s posmechom okolo teba kráča...

Neraz si Magdalena, neraz si jak plačka žena. Neraz ťa Kristus sám výstražne napomína – Křížová cesta vždy je tá istá známa a předsa vždy je iná...

Tak kráčaš chodníkom štrnástych zastavení v tichu a samote...

Prechádzaš rázcestie, prechádzaš stĺpy, mosty, už si při Golgote. Teraz máš s Máriou vydržať, pevne stáť: kladivá dunia, praskajú kosti, opona chrámu sa trhá, ty stojíš pevne, čo sa i puká zem, čo sa slnko stmie – ty počkáš, máš srdce Márie, čo za svet trpelo, počkáš, kým výjde dúha.“³⁶

Řeholnice pracovaly většinou v textilních továrnách a zemědělství v blízkosti soustředovacích středisek. Pracovaly velmi často v nepříznivých podmínkách, pouze v kolektivu spolusester, pod policejním dohledem. Pracovaly v řeholním oděvu, který

³⁴ HORÁKOVÁ, Šárka. *Hoří déšť, aneb, Zpráva o "Akci K", noci ze 13. na 14. dubna 1950, kdy měl být internován Bůh*. Praha: Vyšehrad, 2010. ISBN 978-80-7429-038-1. Str. 23–24

³⁵ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazskýseminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 36–37

³⁶ Kronika sester z let 1950-58, Osobní archiv DKL v Nitře, (bez autora), nepublikováno. Str. 68

nechtěly odložit.³⁷ Sestry pracující ve zdravotnických zařízeních nemohly být odsunuty najednou, protože bylo třeba nahradit je postupně civilními zaměstnanci.³⁸

V českých krajích probíhaly stejné deportace zasvěcených osob. Sestry z Frýdlantu, Boskovic a Svitávky byly vyvezeny na slezsko-polské hranice do Bílé Vody u Javorníka.³⁹ Ty, které byly v noviciátě a nesložily sliby, měly na vybranou. Pokud chtějí zůstat v řádu, budou odvezeny společně s ostatními. V opačném případě, musejí ihned opustit klášter a přihlásit se na pracovní úřad.⁴⁰

Sestry z více řádů soustředěné v ústředním domě v Ladcích, byly při násilném vniknutí do objektu 9. ledna 1951 opět deportovány na nová místa. Z Rožnavy (klášter Milosrdných sester sv. Vincenta – jedna z větví rodiny sv. Vincenta, lidově sestřenice Dcer křesťanské lásky) i z Modré (klášter řádu svaté Uršuly), byly po nedlouhém pobytu zde opět převezeny, tentokrát do českých továren.⁴¹

„Božské Srdce bud' s nami, kráľuj panuj nad nami, nech sa v hluku továrne život viery rozvinie.“

„Slobodáreň Velvety je novej doby kláštor, čo s dlhým komínom zo země vyrástol.“⁴²

Ve správě SÚC se uvádí, že po poradě konané 28. září 1951 ve věci vyprazdňování klášterních objektů, mají být řeholnice odsunuty do Čech. Cílem se stávají Závod Holba v Hanušovicích, „Velveta“ závod ve Varnsdorfu a Šluknově u Rumburku, „Seba“ závod v Tanvaldu (tam sestry zůstaly do roku 1956 a odtud odcházely do sociálních služeb.)⁴³, „Juta“ závod Úpice, Dvůr Králové.⁴⁴ Přesuny mezi továrnami probíhaly i za trest, kdy

³⁷ VLČEK, Vojtěch. *Perzekuce mužských řádů a kongregací komunistickým režimem 1948-1964*. Olomouc: Maticе cyrilometodějská, 2004. ISBN 80-7266-179-5. Str. 81

³⁸ VLČEK, Vojtěch. *Perzekuce mužských řádů a kongregací komunistickým režimem 1948-1964*. Olomouc: Maticе cyrilometodějská, 2004. ISBN 80-7266-179-5.81-82

³⁹ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 39

⁴⁰ HORÁKOVÁ, Šárka. *Hoří déšť, aneb, Zpráva o "Akci K", noci ze 13. na 14. dubna 1950, kdy měl být internován Bůh*. Praha: Vyšehrad, 2010. ISBN 978-80-7429-038-1. Str. 116

⁴¹ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 39–46

⁴² Kronika sester z let 1950-58, Osobní archiv DKL v Nitře, (bez autora), nepublikováno. Str. 12

⁴³ MIKLOŠKO, František. *Nebudete ich môcť rozvrátiť: z osudov katolíckej cirkvi na Slovensku v rokoch 1943-89*. Bratislava: Archa, 1991. ISBN 80-7115-016-9. Str. 244

⁴⁴ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože..." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 47–60

sestry např. nenastoupily do práce v neděli nebo ve svátek. V jednom případě našly sestry ubytování v bývalém německém koncentračním táboře, kde našly rozestavěné plynové komory, v jiném případě se ocitly v opuštěných maštalích pro ovce. V jedné místnosti přebývalo 12–24 sester. Vzdálenost od ubytování k místu práce byla někde až 18 km.⁴⁵

„Dňa 13. Októbra 1951 o 7. hod ráno zastal autobus na dvore Slobodárne Velvety vo Varnsdorfe IV. Západní ul. 550 s 28 sestrami.“⁴⁶ V roce 1953 v Tanvaldu sestry v kronice píší: „Začína sa JRD Jednotné reholné družstvo s dcérami svatej Angely.“⁴⁷

Po mírném rozvolnění režimu a kontroly v průběhu roku 1956, se v říjnu 1956 vše opět navrátilo se stejnou intenzitou. Rychle se zvětšoval počet zatčených řeholníků. Došlo k omezení náboženství na školách, zastrašování a přesvědčování k odpadnutí od církve. Nepohodlní režimu byli znovu pronásledováni.⁴⁸

2.1.2 Druhá vlna odchodu

V roce 1961 nastává druhá vlna odchodu. I když sestry byly již uvolněny pro práci v českých sociálních ústavech, nastává opět odsun do továren. 29. listopadu 1961 bylo odvezeno 43 sester do továrny na zpracování vlny v Navarově. Ředitel slovenské charity to okomentoval tak, že si musejí odpracovat dluhy za pobývání v soustředovacích kláštorech. Odpracovaly si pět roků, po nichž byly opět propuštěny. Podobně proběhl odsun ze Slovenska do Teplic nad Metují, do závodu Texlen Javor. 32 sester vincentek bylo odvezeno do Žirče. Jejich působení na těchto místech skončilo v letech 1966–67.^{49,50}

⁴⁵ MIKLOŠKO, František. *Nebudete ich môcť rozvrátiť: z osudov katolíckej cirkvi na Slovensku v rokoch 1943-89*. Bratislava: Archa, 1991. ISBN 80-7115-016-9. Str. 244

⁴⁶ Kronika sester z let 1950-58, Osobní archiv DKL v Nitře, (bez autora), nepublikováno. Str. 10

⁴⁷ Kronika sester z let 1950-58, Osobní archiv DKL v Nitře, (bez autora), nepublikováno. Str. 41

⁴⁸ VLČEK, Vojtěch. *Perzekuce mužských řádů a kongregací komunistickým režimem 1948-1964*. Olomouc: Maticе cyrilometodějská, 2004. ISBN 80-7266-179-5. Str. 40–41

⁴⁹ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože..." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 60–62

⁵⁰ MIKLOŠKO, František. *Nebudete ich môcť rozvrátiť: z osudov katolíckej cirkvi na Slovensku v rokoch 1943-89*. Bratislava: Archa, 1991. ISBN 80-7115-016-9. Str. 244

V dokumentu s názvem Návrh na postup vůči klášterům a řádům se píše: „*Poněvadž je velký počet řeholnic, přičemž ženské řády nebudou zásahem v prvé etapě vůbec postiženy, je třeba dát řeholnicím zaměstnání, aby bylo sníženo zneužívání řeholnic k protistátní činnosti. Zahájíme proto jednání s představenými ženských řádů a vyzveme je, aby daly členky řádu k dispozici pro nemocnice a soc. ústavy pro přestárlé a nevyléčitelně choré. Některých ženských řádů použijeme pro výrobní bohoslužebných předmětů, k nimž řeholnice z několika klášterů soustředíme.*“⁵¹ Popis jednání dokazuje i svědectví z knihy Exodus.

Sestry působící ve slovenské nemocnici v Levoči byly často navštěvovány StB, probíhaly výslechy a pracovníci StB zadrželi mnoho literatury. Někteří lékaři stáli za sestrami, za což také zaplatili vyšetřováním a vězněním. S. Azária Šebová popisuje deportaci z 29. srpna 1955 takto:

Sloužila v nemocnici a na přestávku si zaskočila domů. Doma našla spousty mužů, sestry shromážděné na jednom místě, urážlivě okřikované, ponižované, bylo jim vyčítáno, že zprostředkovávaly svátosti. Vše probíhalo ve spěchu, mohly si vzít jen to nejnnutnější a musely nastoupit přes špalír vojáků do autobusů. Muži slíbili, že ostatní věci pošlou za nimi, ale nic neposlali. Přesun postihl 80 sester. Nemocné byly přesunuty do charitního domova v Jasově. Když ostatní sestry spatřily Moravu, oddechly si, že nebudou vyvezeny na Sibiř. Jejich cesta končila v jižních Čechách, v Štěkni (Klášter anglických panen). Po několika dnech za sestrami začali přicházet pracovníci české katolické charity a projevovali zájem o jejich službu v sociálních ústavech, do kterých sestry postupně nastoupily. Jednalo se o Sokolnice u Brna, Smilkov, Ráby u Pardubic, Mlázovice, Předhradí u Skutče, Osek u Strakonice. Služba starým a mentálně postiženým byla pokračováním jejich povolání, avšak s omezenými možnostmi.⁵²

Téže noci proběhl odsun z trenčínské nemocnice (112 sester). Již předtím zaučovaly nové síly tak, aby službu vykonávaly svědomitě. Z dopisu odeslané rodině sestrou Metodou Pinkovou se dozvídáme podrobnosti o deportaci i přijetí sester v novém působišti (Smečno). Přesun proběhl v noci, před odchodem si sestry vyžádaly slavení

⁵¹ HORÁKOVÁ, Šárka. *Hoří déšť, aneb, Zpráva o "Akci K", noci ze 13. na 14. dubna 1950, kdy měl být internován Bůh*. Praha: Vyšehrad, 2010. ISBN 978-80-7429-038-1. Str. 75

⁵² JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože..." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 70–71

mše svaté. Po příjezdu do zámku Smečno je přivítal ředitel charity. Měly slíbeno, že po opravě budou moci pracovat s nemocnými, postiženými a starými. Na výpomoc v domácnosti dostaly postižené chlapce, se kterými byla třeba trpělivost, ale často s nimi bylo i veselo. Snažily se veškeré těžkosti nést s humorem. Sestrám byla zpřístupněna zámecká kaple sv. Anny. V zámku Smečno provozovaly ústav původně sestry Boromejky, v 50. letech byly odsunuty a vystřídali se zde vojáci, poté učni. Majetek byl rozkraden.⁵³ Smečno se stalo pro sestry misijním územím. Místní zakazovali dětem návštěvu řeholnic, zastrášovali je povrchními poznámkami.

Zničené objekty (zámky a ubytovny) sestry spolu s dělníky opravovaly tak, aby vytvořily domovy důchodců a ústavy pro sociální zařízení.⁵⁴ Sestry nezůstávaly na jednom místě, byly převáženy do dalších ústavů: Brno, Duda u Kolína, Žatec, Mariánské Lázně, Klokoty, Lobendava, Krásná Lípa a další. V některých případech byly rodiny perzekuovány za to, že mají dceru či sestru duchovní osobou.⁵⁵

Práce v sociální a zdravotní sféře na Slovensku nebyla sestrám umožněna tak jako v Čechách.⁵⁶ Komunistickému režimu šlo obecně o rozbití řeholních komunit, zničení víry. Snažil se např. přesvědčit sestry o výhodách práce v civilním oblečení. Sestry věděly, že pouze o oděv nejde. Práci by vykonávaly v civilních šatech, ale bylo nebezpečné se třístit. Naštěstí zůstaly jednotné.⁵⁷ Byly trvale vystaveny velkému tlaku.

„V minulosti bola najviac zdôrazňovaná otázka získavania reholnic pre vystúpenie z rehole. Z celkového počtu tri tisíc za rok 1953 vystúpilo dvadsaťšesť a v roku 1955 štyridsať. Tejto otázke bude treba naďalej venovať zvýšenú pozornosť..., Všetkými

⁵³ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože..." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 72–74

⁵⁴ MIKLOŠKO, František. *Nebudete ich môcť rozvrátiť: z osudov katolíckej cirkvi na Slovensku v rokoch 1943-89*. Bratislava: Archa, 1991. ISBN 80-7115-016-9. Str. 244

⁵⁵ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože..." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 72–74

⁵⁶ MIKLOŠKO, František. *Nebudete ich môcť rozvrátiť: z osudov katolíckej cirkvi na Slovensku v rokoch 1943-89*. Bratislava: Archa, 1991. ISBN 80-7115-016-9. Str. 244

⁵⁷ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože..." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 75

opatreniami je potrebné mať na zreteli hlavnú tendenciu, a to zmenšiť vplyv rehoľníc na náboženský život v okolí ich pôsobnosti. ⁵⁸

To, co prožívaly sestry, potvrzuje i Philippe Chenaux ve své knize *Katolická církev a komunismus v Evropě*. Hned v úvodu zdůrazňuje, že komunismus se snažil vždy o „anticírkev“, napodobující řád katolické církve. Měl svůj „Vatikán“, organizační složku, své neměnné pravdy, rituály.⁵⁹

2.2 Charitní domovy

„Caritas“ je mezinárodní katolickou dobročinnou organizací. V roce 1948 byla tato sociální zařízení v Československu násilně znárodněna a vyvlastněna. Česká katolická charita měla sídlo v Praze. Po změně byl do čela charity sice jmenován kněz, ale byla to pouze formální funkce. Celá organizace podléhala Státnímu úřadu pro věci církevní do roku 1956, potom spadala pod pravomoc Ministerstva kultury – Odbor pro věci církevní (SÚC). Řeholnice byly převáženy z jednoho domova do druhého. Do každého charitního domova byl dosazený vládní zmocněnec (správce), spolupracovník StB, který měl za úkol školit, získávat do civilu, kontrolovat návštěvy a poštu, omezovat styky s okolím, rozdělovat práci a o všem a o každém podávat hlášení. Sestry byly nazývány „chovankami“ a měly za úkol ve většině domů práci na poli, v lese, šily pro podniky a podobně. Existovalo mnoho způsobů, jak sestrám ztrpčit život a oslabit jejich duchovní sílu.

Sestry byly přesně zaevidovány a představení je nesměli přemísťovat, a to hlavně z Čech na Slovensko. Docházelo k oddělování sester podle věku, slučování s jinými řády tak, aby docházelo k rozepřím. Sestry však dokázaly zlo, kterým procházely, obrátit ve svůj prospěch a růst.⁶⁰ Zsvěcené osoby si uvědomovaly, že v jiných socialistických zemích zůstaly sestry úplně bez prostředků, bolestně vyhozeny na ulici. V Československu si přece, i za těžkých podmínek, mohly uchránit společný život a

⁵⁸ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože..." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 76.

⁵⁹ CHENAUX, Philippe. *Katolická církev a komunismus v Evropě (1917-1989): od Lenina k Janu Pavlu II.* V Praze: Rybka, 2012. ISBN 978-80-87067-41-3. Str. 8–9

⁶⁰ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože..." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 86 - 87

modlitbu a pečovat o spolusestry. Kromě adorací a eucharistie si tvořily společné programy.⁶¹

V Bílé Vodě u Javorníka byly dva objekty určené pro soustřeďování řeholnic. Klášter sester Noter Dame a piaristický klášter s barokním kostelem. Protože prostory nestačily, sestry částečně opravovaly na své náklady další budovy. I přes úsilí, které tam vynaložily, zůstaly objekty státní. Bílá Voda byla místem největšího shromažďování sester u nás od roku 1950. Spolu se sestrami svatého Vincence zde byly sestry z dalších šestnácti řádů (františkánky, karmelitánky, sestry sv. Kříže,...). Celkový počet se pohyboval kolem čtyř stovek řeholnic. Těžké podmínky byly vynahrazeny dobrými kněžími. Někdo přirovnal sílu modlitby v Bílé Vodě k duchovní atomové elektrárně. Správcové nejednou své „poddané“, vydírali a využívali. Posledních asi padesát sester vincentek odešlo z Bílé Vody na Slovensko až roku 1993.

„Kláštor Piaristov v Bielej Vode. Bílá Voda u Javorníka v Slezsku stala sa pre Svitavy pamätnou. Dňa 10. júna 1955 bola tam preložená Ctihodná S. Leopoldina, 1. Decembra 1956 Kláštor sústreďuje 300 rehoľnic. S. Ida.“⁶²

Dalším koncentračním táborem v Čechách, kterým prošly vincentky, byl charitní dům Jiřetín pod Jedlovou.

28. června 1952 proběhla internace vedoucích sester do Hejnic u Frýdlantu. Zde byl přísný vězeňský režim pro představené, které ještě nebyly odsouzeny. *„Vo františkánskom kláštore v Hejniciach bolo sústredené 75 sestier, najmä vedúcich z 18 rehól.“⁶³* V jedné místnosti, která sloužila jako kaple, byla nápadná zpovědnice, ve které bylo ukryto odposlouchávací zařízení. Kněz, který přicházel, byl kontrolován. Věci zasílané z domu byly přebírány. Důležité pro společenství však bylo nepodlehnout sklíčenosti. Po třech letech internace byly sestry propuštěny na svobodu. S. Olga Čaplová říká, že pouze částečnou. Dostala se však tak mezi své sestry do Svitav.⁶⁴

⁶¹ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože..." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 88

⁶² Kronika sester z let 1950-58, Osobní archiv DKL v Nitře, (bez autora), nepublikováno. Str. 97

⁶³ Kronika sester z let 1950-58, Osobní archiv DKL v Nitře, (bez autora), nepublikováno. Str. 84

⁶⁴ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože..." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 112–117

2.3 Nová působiště sester

Pro vincentky byly Čechy a Morava misijním územím. Místa, ve kterých sestry působily jen krátce, jsou: Mariánské Lázně – Polom, Klokoty, Vrchlabí, Smilkov, Dřevohostice, Sokolnice, Kytlice, Kroměříž, Teplice – Šanov a Velvary. Místa, kde působení bylo dlouhodobé a ve větších kolektivech, bylo Smečno, Černá Hora u Brna, Lobendava, Brno, Krásná Lípa, Svitavy, Přelouč, Pačlavice, Mlázovice, Předhradí, Niměřice, Doksy, Mařenice, Sloup v Čechách, Osek u Strakonic, Bylany, Ráby, Buda, Žampach. V roce 1989 se většina sester vrátila na Slovensko.⁶⁵ Více se zastavíme u některých domů:

Černá Hora u Brna – domov důchodců

Byl to první ústav, kam sestry nastoupily 21. července 1955 přímo z továrny v Hanušovicích. Opět musely objekt, původně zámek, dát do lepšího stavu a dovybavit, přičemž se staraly o duchovní i tělesné potřeby tří stovek obyvatel. Práce byla velmi fyzicky namáhavá, bez moderních pomůcek. Podle vyprávění pamětnic například služba v prádelně znamenala ručně prádlo zbavit nečistot a po vyprání každou plenu, podložku, povlečení pověsit na šňůru, poté sundat a vymandlovat nebo vyžehlít. Služba sester v Černé Hoře trvala 33 let.

Brno

Ústav byl umístěn v části nemocnice „Milosrdných bratří“. Od příchodu v listopadu roku 1955 vykonávaly sestry první roky službu starým lidem společně s bratry řádu sv. Jana z Boha. V Brně také krátce působil provinciální direktor Ján Hutýra, lazarista (o něm více později). Brno se stalo i posledním místem jeho odpočinku. Od roku 1980 probíhala v Brně skrytá formace mladých sester pod vedením sestry Maristelly Brezániové a kněží. Sestry odešly z působiště v roce 1993.⁶⁶

⁶⁵ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože..." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 118–119.

⁶⁶ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože..." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 120–138.

Krásná Lípa u Rumburku

Služba převážně pacientům přeloženým z Prahy – Bohnic trvala až do roku 1988. Někdy čas dělal údržbu kněz lazarista Rudolf Púchovský. Bylo zde dobré vedení i prostředí, jak ke studiu zdravotní školy, tak k tomu, aby se tu některá děvčata tajně stala Dcerami křesťanské lásky.

Heřmanův Městec

Tvrz šlechticů Kinských se stala domovem pro dvě stovky obyvatel Prahy. Sestry sem nastoupily roku 1967. Staraly se o mnoho ležících pacientů. Verbista P. Majerník poskytoval duchovní službu. Když roku 1974 byly sestry přeloženy, vedoucí jejich odchod nazval „bombou“ pro ústav.

Přelouč

Do tohoto ústavu přišlo v roce 1964 třicet sester svatého Vincence přímo z továrny v Žirči. Ústav dobře spolupracoval s civilními zaměstnanci a stal se vzorovým pro ostatní. Na tomto místě prošlo více mladých sester tajnou formací v civilu. Těžší období přišlo za správce Václava Endrycha. Období normalizace a osmdesátá léta byly poznamenány náboženskou diskriminací. V Přelouči došlo v roce 1983 k nepříjemné události s knězem Štefanem Podolinským a s tím souvisí velká policejní razie v komunitě sester. Z dokumentu psaného sestrami prezidentu Dr. Husákovi a jiným úřadům se dozvídáme:

1. června 1983 přišli příslušníci StB. Nedovoleně prohledávali soukromé pokoje sester, jejich osobní korespondenci, knihy vydané samizdatem, modlitby, magnetofonové pásky, pro údajné vydání dvou balíků. Nešetřilo se vyhrůžkami a posměchem na účet papeže a náboženství. Vše proběhlo kvůli návštěvě kněze Štefana Podolinského, který byl označen za zločince, protože při cestě z Přelouče byl zastaven a byla u něj nalezena samizdatová literatura. Padlo podezření, že knihy pochází z ústavu v Přelouči. Následky této události byly pro sestry nepříjemné. Dostaly zákaz navštěvovat kapli pro důchodce a civilní obyvatele. Tajné vincentky byly pokárány a zastrašovány, že v případě nedodržení zákazu se vystavují nebezpečí neukončení studia na SZŠ. Situace se stále zhoršovala. Roku 1984 sestry dům opustily.

Niměřice

Pouze deset sester se zde staralo o 50 pacientů. Služba trvala 30 let. Ze vzpomínek Konštancie Šiškové plyne, že za sestrami přicházeli členové Charty 77. Mše často sloužil P. Josef Zvěřina. Mezi návštěvami byli profesori, spisovatelé, novináři.

Bylany u Českého Brodu

Převážnou část doby sloužil tento domov pro děti s mentálním postižením ve věku 3 až 15 let. Dle možností sestry pečovaly o duši dětí. Ty byly mnohokrát podceňovány. Příklad uvádí sestra Olívie na příběhu chlapce, který pro silné dioptrie a neochotu lékařů věci řešit, zůstával mezi sobě nerovnými dětmi. Poté, co se dostal do nemocnice a nemocniční školy, byly provedeny psychologické testy a chlapec zvládl bez větších problémů základní školu.

Svitavy

Ve Svitavách bylo zařízení pro mentálně postižená děvčata a ženy. Původně majetek patřil vídeňským sestram. Sestry ze Slovenska zde začaly působit od roku 1955. O chod se staraly společně s řádem sv. Bazila. V kolektivu byla i Olga Čaplová, která zastupovala provinciální představenou. Svitavy jako okresní město byly pod větším dohledem StB - evidence návštěv, kontrola pohybu, snaha navázat spolupráci a jiné. I z tohoto domu byly některé sestry uvězněny, některé se v roce 1960 po amnestii vrátily, jiné nikoli. Dcery křesťanské lásky opustily ústav v roce 1988, ale o tři roky později si město vyžádalo jejich návrat.

Osek u Strakonic, Žampach, Lobendava, Buda u Kolína

Sestry zde pracovaly v ústavech pro mentálně postižené.

Ráby u Pardubic

Nejprve zde sestry sloužily starým převážně ležícím lidem, poté mentálně postiženým chlapcům ve věku 10 až 30 let. Jejich služba trvala do roku 1985. Konala se zde první instalace provinciálních představených v roce 1967 a také první provinciální

shromáždění Dcer křesťanské lásky v roce 1968, kdy ještě nebyl založen provinciální dům v Mendryce.⁶⁷

2.4 Výsledky, policejní razie, soudy a vězení

StB cílila nejen na celé komunity řeholníků, měla na mušce i jednotlivce, kteří byli oporou druhým. Měla za cíl zastrašit komunitu a zlomit odvážné a silné osobnosti. Dělo se to napříč řády a komunitami mužů i žen, vincentky a lazaristy nevyjímaje.

2.4.1 P. Ján Hutyra CM

Významnou osobností tvrdě pronásledovanou byl P. Ján Hutyra. Uvádím podrobně údaje druhé poloviny jeho života, kde je zjevná síla represe.

Ján Hutyra se narodil 1. února 1912, kněžské svěcení přijal jako člen Misijní společnosti sv. Vincenta v roce 1936. Prvním působištěm P. Jána Hutyry byl internát Svoradov v Bratislavě. P. Ján se stal duchovním vysokoškoláků. Z osobních vzpomínek studentů plyne, že se snažil o osobní přístup ke každému z nich, zajímal se o jejich sociální a materiální poměry, povzbuzoval, rozveseloval. Byl odpůrcem extrémních prosocialistických a nacionalistických nálad. Snažil se o rozvinutí spolupráce mezi řády. Byl vyhledávaným zpovědníkem a oblíbeným kazatelem. V době války se zasazoval proti deportaci Židů a dal podnět řeholnicím v sirotčinci v Bratislavě, aby ukryly několik židovských dětí.

26. června 1942 byl P. Ján Hutyra jmenován vicevizitátorem Misijní společnosti sv. Vincenta de Paul a ředitelem Společnosti Dcer křesťanské lásky pro celé Slovensko. Přestěhoval se z Bratislavy do Ladců, intenzivně se staral o obě řeholní rodiny. Velkou pozornost věnoval formaci novicек a noviců. Chtěl jim dát dobrý teologický základ. V této náročné a rozsáhlé práci mu pomáhala provinciální představená Vincencia Valéria Olšovská (1882–1959). P. Hutyra vedl mnoho exercicií, jak pro řeholní osoby, tak i pro laiky. V tiskárně řeholního domu v Ladcích podnítil P. Ján vydávání různých modlitebních knih a brožur.

⁶⁷ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože..." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 120–138.

V Ladcích na jaře 1945 zažil tzv. „ladeckou tragédií“. Partyzáni zabili dva Němce a trestem měla být smrt dvaceti mužů z vesnice. Ján Hutýra, třicet sester a ředitel školy nabídli svůj život za tyto muže. Němci však výměnu nepřijali. P. Ján pak vedl pohřeb obětí.

Po válce, kdy se společenská situace začala přibližovat totalitě, se P. Ján Hutýra postavil proti nastupujícímu režimu. Vyzýval sestry, aby se nedaly vyprovokovat k žádné politické aktivitě. Radil, aby spíš pracovaly tak, aby ve svých profesích byly nenahraditelné.

V létě roku 1947 se P. Hutýra zúčastnil volby generálního představeného v Paříži a navštívil i Řím, kde se účastnil svatořečení Kateřiny Labouré, spolu s dalšími kněžími a sestrami z Československa. Byli sledováni zvláštním dozorem. Po návratu domů do Ladců byl Ján Hutýra 23. září 1947 poprvé zatčen. V zápisech z vyšetřování bylo uvedeno jen to, co vyhovovalo, informace byly překrouceny, formulace změněny.

Ze zpráv od otce Hutýry čteme: (8. listopadu 1947) „*Bylo sepsáno asi 15 zápisů, které však neodpovídají pravdě, protože byly vynucené násilím. Byl jsem bitý, mezi prsty jsem dostával dřeva a snažili se mně je lámat. Jiný na mě velmi plival.*“⁶⁸ V jiném výslechu o pár dní později byl bit obušky po prstech rukou a nohou, dostával křeče. Ten stejný den násilí pokračovalo velkým sukovitým bičem. Při týrání polonahého těla chtěl vyšetřující slyšet výpovědi. Když P. Hutýra omdléval, ponořil ho do studené vody. Výslech trval asi hodinu. Ján Hutýra i přes brutální zážitky a poškození, kdy nebyl schopen stát, sedět a celý se trásl, mučitelům odpustil. Protože mu nebyla dokázána protistátní činnost, musel být po rázném odvolání propuštěn (27. ledna 1948). Vzhledem k zhoršenému zdravotnímu stavu skončil v nemocnici v Bratislavě a Martině.

Od roku 1948 byli vyšetřovateli příslušníci StB. V roce 1950 v lednu byl P. Hutýra odsouzen na osm měsíců, když byl účelově vtažen do jiného soudního procesu. Pod dozorem policie zůstal v nemocnici.

⁶⁸ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože..." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 148–151.

K napadení domu Misijní společnosti v Ladcích v akci K došlo v noci 3. na 4. května 1950. Ján Hutýra se v tom čase léčil pro onemocnění ledvin v nemocnici v Martině. V červenci ho StB odvezla z nemocnice do internačního kláštera v Podolínci a pak do Belušských Slatín. Odtud se P. Jánovi podařilo 16. ledna 1951 utéci a ukrýval se na různých místech více než sedm let. I v této době vedl a povzbuzoval obě svěřené řeholní komunity, denně sloužil mši svatou. Svěřeným sestřám zasílal oběžníky, ve kterých dával směrnice pro dobu náboženského pronásledování na základě vlastních zkušeností. Původní oběžníky se nezachovaly, protože na nich byla poznámka: „Po přečtení spálit.“ Jeho rady by se daly shrnout do několika bodů:

1. Věrnost Bohu, Církvi a Společnosti za každou cenu. Intenzivně se modlit a rozjímat a svátosti přijímat pouze od věrných kněží.
2. Nekončící víra a důvěra v Boha i přes všechny nesnáze. Nepoddávat se strachu, vyhrůžkám, sklíčenosti. Všechno je jen dočasně, Bůh navěky.
3. Pomáhat trpícím lidem. Být apoštoly a starat se o dorost.
4. Věrnost svatým slibům.⁶⁹

17. března 1958 byl P. Ján Hutýra znovu zatčen a uvězněn. Soud probíhal v září 1958 v Praze a byl odsouzený na deset let, spolu s dalšími. Byli obviněni z nepřátelské činnosti proti státu. P. Janovi bylo jako trestný čin započítáno, že na psacím stroji rozmnožoval katechismus, encykliky papeže, dával pokyny k tajnému náboru řeholnic. Jeden z účastníků řekl, že to byl zvláštní soud. Většinou svalují lidé vinu jeden na druhého, zde ji kladli každý sám na sebe, aby druhému ulehčil.

Díky amnestii byl P. Ján Hutýra propuštěn na svobodu po sedmi letech a to 20. července 1965. Zaměstnání našel v pražské Nemocnici Na Františku jako sanitář, ale neveřejně plnil i své kněžské poslání. Věnoval se i pastorační práci mezi vysokoškoláky ze Slovenska. Nejdříve působil tajně, v roce 1968 pak dostal státní souhlas pro působení v kostele svatého Salvátora. Zde rozvíjel nové formy pastorace a evangelizace, přinášel inspirace Druhého vatikánského koncilu, organizoval modlitební skupiny na internátech, prázdninové duchovní pobyty na horách. Působil zde až do roku 1975.

⁶⁹ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože..." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 148–151.

V roce 1969 mohl vycestovat do Říma na generální shromáždění Misijní společnosti a po návratu se přestěhoval do Mendryky, kde byl v letech 1969–1972 legální noviciát pro řeholní dorost sester.

V roce 1974 byl P. Hutyrovi zrušen státní souhlas pro působení v Mendryce. Nadále působil z Brna, duchovně vedl sestry vincentky, cestoval po Moravě, Čechách, pak i Slovensku, kde byla tvrdší protiopatření. Zdraví P. Jána bylo nalomené vším těžkým z předchozího života (vězení, týrání), nesením tíhy zodpovědnosti. Chronické onemocnění ledvin, plic a srdce se zhoršovalo. Zemřel 20. února 1978 v Nemocnici Milosrdných bratří v Brně. 27. 2. 1978 se konal pohřeb P. Jána Hutry v bazilice Nanebevzetí Panny Marie na Starém Brně a Ústředním hřbitově města Brna. Z pohřbu se mimoděk stala tichá duchovní protestní akce.

Otec Hutryra byl již od mládí duchovně spřízněn s otcem biskupem Vojaššákem, od spišského semináře až po společný úděl pronásledování. P. Hutryra byl, stejně jako biskup Vojaššák, vyznavačem a mučedníkem.⁷⁰

Z osobního svědectví mnoha sester je zřejmé, že na P. Jána Hutryru vzpomínají jako na důležitou duchovní osobu ve svém životě. Svým drahým zanechal odkaz, kterým plně žil: „Musíme druhé šokovat dobrotou.“^{71,72,73,74}

⁷⁰ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože..." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 168–171

⁷¹ Osobnosť Jána Hutryru CM predstavili na konferencii pod Zoborom. *Tlačová kancelária - konferencie biskupov slovenska* [online]. (c) TK KBS 2003 - 2020, 9. 4. 2019 [cit. 2020-05-31]. Dostupné z: <https://www.tkkbs.sk/view.php?cisloclanku=20190409011>

⁷² Životopis P. Jána Hutryru, CM: Motto: „Večnosť začína dnes“. *Misijná spoločnosť sv. Vincenta de Paul: slovenská provincia* [online]. © 2020 Misijná spoločnosť sv. Vincenta de Paul, Slovenská provincia vario.sk [cit. 2020]. Dostupné z: <https://www.tkkbs.sk/view.php?cisloclanku=20190409011>

⁷³ Pripomínáme si nedožitú 100. výročie narodenia Jána Hutryru CM. *Tlačová kancelária: konferencie biskupov slovenska* [online]. (c) TK KBS 2003 - 2020, 01. 02. 2012 [cit. 2020-05-31]. Dostupné z: <https://www.tkkbs.sk/view.php?cisloclanku=20120201027>

⁷⁴ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože..." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 148–151.

2.4.2 Sestry ve vězení

Soudní proces „Olšovská a spol.“ byl spojen s procesem P. Hutyry. Vincencia Valéria Olšovská společně se spolusestrami byla souzena ve vězeňské uniformě, což bylo protiprávní. Sestra popisuje nelidské zacházení, kdy při eskortě z Brna na Pankrác musela mít svázané ruce vzadu. Dva dozorcí stáli vpředu, se střídavě namířenými samopaly a vedle nich strážní pes ve střežbě. Pankrác byl přeplněný a podmínky hrozné. Dozorcí těžko zvládali vězeňkyně s kriminálními delikty. Na noční směně při drhání zapáchajícího peří, v přeplněné místnosti, v hluku vulgárních řečí to bylo hotové peklo. Ani na toaletu nebyl přístup – děly se tam bitky a mravní zvrácenosti. Vězněné ženy závislé na alkoholu, cigaretách a sexu ztrácely sebekontrolu až pod úroveň lidské důstojnosti. Pro sestry se tresty tímto hodně ztěžovaly.

I v nápravném pracovním táboře v Pardubicích byla práce na směny velmi tvrdá, za nedodržení norem se dostávaly sankce. V Pardubicích přebývaly sestry v zimních měsících ve velmi studených místnostech. Spojovaly se s chudobou narozeného Krista, a to jim pomáhalo obtížné podmínky snášet.⁷⁵

Velkou zkouškou pro řeholní sestry byl život bez svátostí. A přece si eucharistický Pán našel cestu v podobě speciálně připraveného nekvašeného pečiva, sušenek, skrze návštěvy. Byla to pak mimořádná slavnost, adorace.

Vězení bylo rozděleno do bloků. V bloku A, přezdívaném „Vatikán“, byly umístěny řeholnice, sedmadvacet na jedné cele, mimo práce izolovány od ostatních. Snášely nenávistné řeči o tom, ať se umodlí k smrti, ale ať neinfikují ostatní.

Řeholní sestry mívaly společné liturgické modlitby. Několik textů z misálu a Písma svatého nosila sestra Antalová na zádech pod oděvem, „aby to nevyfiklí“. Filcunk, to byla razie, při které dozorcí rozmetali postele i skříně, někdy se museli vězeňkyně vysvléci do naha. Po filcunku to vypadalo jako po zemětřesení a něco i zmizelo. Je s ním spojená i veselejší historka. Jednou při razii dozorcí našli výpisky z Písma – List

⁷⁵ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože..." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 173

Titovi. „Ejhle list Titovi! To se musí vyšetřit!“ V té době se právě Titova Jugoslávie politicky rozešla se SSSR.

Některé osobnosti, spisovatelky, profesorky, konaly tajně přednášky z křesťanské filozofie, katechetiky, etiky a učily cizí jazyky. Přitom někdo dělal stráž, stejně jako při společných modlitbách, aby je dozorcí nenachytali. Z toho by mohla být tzv. „díra“, to znamenalo několik dní o hladu v suterénu, ve tmě a zimě.⁷⁶

K podmínkám v pardubickém vězení měla co říci i opakovaně trestaná a vězněná sestra Petra Pavla Dovičovičová. Roku 1958 spolu se sestrou Petrou bylo uvězněno ještě dalších deset vincentek. Sestry byly uvězněny někdy s prostitutkami, jindy v izolaci. Sestra Petra se vždy snažila na spoluvězeňkyních vidět něco pozitivního. Komunistický režim tvrdil, že sestry nejsou uvězněny za politické zločiny, ale jsou obyčejné kriminálnice. V případě neplnění norem přicházely tresty v podobě zrušení návštěv nebo snížení velmi malého kapesného.⁷⁷

V soudních procesech bylo odsouzeno 34 sester vincentek. Bez soudu byly vězněny představené vincentek spolu s představenými jiných řádů v Hejnicích u Liberce od 28. 6. 1952 do 5. 8. 1955.⁷⁸

⁷⁶ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože..." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 173–177

⁷⁷ BÁREKOVÁ, Andrea. *Sestra Petra Pavla Dovičovičová: Dcéra křesťanskej lásky sv. Vincenta de Paul*. Str. 43

⁷⁸ MIKLOŠKO, František. *Nebudete ichmôcť rozvrátiť: z osudov katolíckej cirkvi na Slovensku v rokoch 1943-89*. Bratislava: Archa, 1991. ISBN 80-7115-016-9. Str. 245

3 Provinční dům Mendryka

Na předcházejících stranách se dotýkáme života sester v období těžkých let komunistického režimu. Jednotlivá svědectví nám přibližují cestu DKL do Čech. Nejednalo se o dobrovolnou volbu, nové „domovy“ a misijní území však sestry přijaly jako součást své služby.

3.1 Historie místa

Mendryka se nachází cca 1,5 km od obce Janov u Litomyšle, v současné době patří do okresu Svitavy. Podle úředního záznamu z roku 1557 zde existoval dvůr s myslivnou („Jakr Haus Manriku“). K dřevěné budově přináležel les a pozemky. Žil zde „Wenzel der Jäger“ (myslivec Václav).⁷⁹ Roku 1573, ve stejné době, kdy byl stavěn zámek Litomyšl, Vratislav z Pernštejna za vsí Janov vystavěl lovecký zámeček pro manželku španělského původu Marii Mandriquez de Lara, z čehož vychází i dnešní název vesnice. Marie Mandriquez de Lara je známá tím, že roku 1556 přivezla ze Španělska sochu dítěte Ježíše, kterou dnes známe jako Pražské Jezulátko.

Vedení stavby měl na starosti Ulrico Aostalli de Sala. Víme, že roku 1579 bylo dostavováno první patro, ale o přesnějším umístění původního zámku a jeho podobě není již dnes nic známo. Roku 1617, ještě za vlády Pernštejnů, byla v okolí zámku založena osada Mendrika. O původním zámku už další zprávy nejsou. K zániku došlo snad v 17. století, kdy litomyšlské panství přešlo na štýrské Trautmannsdorfy. O další výstavbě se informace z různých zdrojů mírně liší. Jeden hovoří o současné budově z roku 1757 a rokokové kapli sv. Huberta z roku 1775.⁸⁰ Jiný zdroj uvádí výstavbu nového loveckého zámečku r. 1775 nad osadou Mendrika, ve stráni nad rybníkem. Panství vlastnil Jiří Kristián z Valdštejna-Vartemberka a zámeček nesl jeho jméno Georgenlust. Zda nová stavba leží ve stejné poloze jako za dob Perštejnů, nelze říci. Jak kaple, tak zámeček je zachován. Výstavba proběhla v běžném barokním slohu.

⁷⁹ Janov [online]. Obec Janov, 2010 [cit. 2018-02-23]. Dostupné z: <http://www.janov-sy.cz/mendryka-pg13.php>

⁸⁰ PŮŽA, Bohumil. *Krajem Smetany a Martinů: náměty pro cykloturistiku*. Brno: Granos Plus, 1996. ISBN 80-902004-3-5. Str. 108

V průčelí nad oknem kaple je z pískovce vyhotoven znak Valdštejnů-Vartemberků.⁸¹ Zámeček byl později též využíván jako sídlo lesního úřadu (fořtovna) a později i jako lesní škola.⁸² Kouzlo místa inspirovalo spisovatele Aloise Jiráska k napsání známé divadelní hry Lucerna. Zde pak vznikl i film.⁸³

Historické záznamy hovoří o tom, že v roce 1837 měla osada Mendryka, německy Mendrik i Mändrik, 589 německých obyvatel. V osadě byly dvě hospody a nedaleko obora s vysokou zvěří. Za zhruba deset let se dle Františka Palackého zvýšil počet obyvatel na 648 osob. V kronikách se můžeme dočíst, že mezi lety 1880–1945 Mendryku postihlo nemálo požárů. Při první světové válce přišlo z tohoto místa o život 19 mužů.

Výuka probíhala od roku 1835 v místnosti některé z chalup. Děti z Mendryky, Gajeru a Brlenky bylo přes stovku. Roku 1884–1886 byla vystavěna nová škola se dvěma třídami. Na konci druhé světové války byla budova školy zabavena Wehrmachtem pro ubytování komanda Vlasovců, kteří v lesích hlídali sklady pohonných hmot a depo pro municí. Po osvobození v květnu 1945 zde sídlil štáb sovětských vojsk. Po vysídlení německých obyvatel byla Mendryka spíše vyrabována než osídlena. „*V samotné osadě Mendryka ke konci 50. let byl pohled na tuto osadu, která měla dvoutrídni školu a 100 popisných čísel jak na vybombardovanou vesnici.*“ (J. Křenek, předseda MNV 1927–74, citace z kroniky obce, sic). Po znovuosídlení sloužila školní budova na nedlouhou dobu zase jako škola, na začátku šedesátých let 20. století se však pro nedostatek dětí uzavřela.⁸⁴ Společně se zámečkem byla v letech 1963–1966 v užívání ZV ROH Jednota LSD Svitavy jako letní sídlo zaměstnanců LSD Svitavy.

V roce 1969 byly oba objekty převzaty Společností Dcer křesťanské lásky sv. Vincenta de Paul.⁸⁵ Ústřední dům sester byl na odlehklém místě, protože státní církevní úřad dal

⁸¹ *Hrady.cz* [online]. Jiří Čížek, 2018 [cit. 2018-02-23]. Dostupné z:

<http://www.hrady.cz/index.php?OID=385&PARAM=11&tid=28273&pos=450>

⁸² Státní okresní archiv Svitavy se sídlem v Litomyšli, i. č. 893, Charitní domov pro řeholnice Janov-Mendryka, rok 1957–1991, Péče o řádové sestry v důchodu. Nezpracované.

⁸³ SKŘIVÁNEK, Milan. *Litomyšl: průvodce městem*. Praha: Paseka, 2002. ISBN 80-7185-375-5. Str. 66

⁸⁴ *Janov* [online]. Obec Janov, 2010 [cit. 2018-02-23]. Dostupné z: <http://www.janov-sy.cz/mendryka-pg13.php>

⁸⁵ Státní okresní archiv Svitavy se sídlem v Litomyšli, i. č. 893, Charitní domov pro řeholnice Janov-Mendryka, rok 1957–1991, Péče o řádové sestry v důchodu. Nezpracované.

napřed takovou podmínku. Pro zbudování takového domu nebyly na Slovensku možnosti a navíc většina sester byla od roku 1955 deportována do Čech, kde v tom čase pracovaly v sociálních ústavech. Po příchodu sester v roce 1968 do Mendryky začal v již zpustlé bývalé německé osadě nový život. I přesto, že ústav patřil pod správu České katolické charity v Praze, starost o opravy a další budování zůstala na bedrech sester. Postupně opravily komplex neudržovaných budov. Byla postavena administrativní budova a chata, provedena úprava parku a renovace kaple sv. Huberta. Sestry vynaložily veškeré svoje síly k opravám. Nápomocni jim k tomu byli lazaristé P. Štefan Krištín, řeholní bratři Jozef Valach a Rudolf Lorenc. Během prázdnin pomáhali bohoslovci z Bratislavy.⁸⁶

3.2 Budovy areálu kláštera

Kaple sv. Huberta

Pozdně barokní kaple postavená po roce 1775 zasvěcena sv. Hubertu, patronu lovců.⁸⁷ Kaple sloužila obyvatelům z osad Mendrika i Gajer. Po příchodu sester prošla kaple celkovou rekonstrukcí. Maličký kůr s úzkým vřetenovitým schodištěm byl zachován. Bohužel z nevelkých varhan nezůstalo ani torzo. Jediný zachovaný prvek původního interiéru byla skříňka se stylově bohatou výzdobou, vše ostatní bylo v troskách.⁸⁸

Na bocích štítu kaple jsou sochy sv. Václava a sv. Jana Nepomuckého a na hlavní římse reliéfní kamenný alianční znak. Na plášti pod hraběcí korunou s rokajovými ornamenty jsou dva štíty: ve čtvrceném levém štítě jsou lvi a uprostřed orlice ve vavřínovém věnci, štít vpravo je dělený na pět polí se srdečním štítkem s orlicí.⁸⁹ Kaple dnes slouží jako místo modlitby nejen místním sestřím, ale i pro poutníky, návštěvy a exercitanty. Ale nebylo tomu tak vždy. Z dokumentu vydaného v roce 1975 plyne, že používání kaple bylo striktně povoleno pouze obyvatelům a zaměstnancům charitního domova. Výjimku musel schválit okresní církevní tajemník a mši mohl slavit pouze duchovní se

⁸⁶SLANÍNKÁ, Augustín a Stella DANKOVÁ. *Budete mi svedkami*. Bratislava: Oto Németh, 1999. ISBN 80-967639-5-4. Str. 154–155

⁸⁷Národní památkový ústav: *Památkový katalog* [online]. 2015 [cit. 2020-02-15]. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/kaple-sv-huberta-14746067>

⁸⁸ Státní okresní archiv Svitavy se sídlem v Litomyšli, i. č. 893, Charitní domov pro řeholnice Janov-Mendryka, rok 1957 – 1991, Péče o řádové sestry v důchodu. Nezpracované.

⁸⁹Národní památkový ústav: *Památkový katalog* [online]. 2015 [cit. 2020-02-15]. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/kaple-sv-huberta-14746067>

souhlasem církevním i státním.⁹⁰ Parková úprava v okolí kaple sv. Huberta a cementové chodníky byly vybudovány roku 1982.

Zámek čp. 1

Obdélníková rokoková jednopatrová stavba s mansardovou střechou z roku 1775 je kulturní památkou. Vystavěná na okraji osady je příkladem voluptuární vrchnostenské stavby, dokládající životní styl vysokých společenských vrstev, nejen v období baroka.⁹¹ Po zabydlení sestrami sloužila spodní část jako technické zázemí a v prvním podlaží byly pokoje sester. V levé části podlaží v jedné větší místnosti (nynější jídelna pro nemocné sestry) byla kaple. Ve zprávách pro vedení nejsou tyto údaje uváděny. Dozvěděla jsem se je od sestry, která byla u počátku příchodu sester do Mendryky. Ze zpráv pro vedení charity je znát nutnost celkové rekonstrukce a vybavení zámečku (např. elektrickým bojlerem na teplou vodu, kuchyňskými stroji apod.).

V roce 2009 proběhla výměna starých oken, při níž se musely sestry přestěhovat do společenské místnosti, a z mostu spojujícího budovy se stala přechodně jídelna. V současnosti je interiér prvního patra v zámečku rozdělen na pokoje pro nemohoucí sestry. K dispozici je jídelna a kuchyňka ke konečné přípravě pokrmů a sociální zázemí. V přízemí je kuchyně pro celý areál, jídelna, sklady, vrátnice a kancelář sestry představené. Půdní prostory slouží jako sklad zdravotnických pomůcek. Prostor za zámečkem byl osázen ovocnými stromy a upraven cestičkami pro chvíle odpočinku.

Budova čp. 100

Při svěřeni majetku sestram v místě nynější budovy čp. 100 stávala stodola – částečně dřevěná, částečně zděná. V roce 1972 započalo jednání o nástavbě a adaptaci stodoly. Stavitel Jiří Rozlívka do plánek zakreslil v přízemí prádelnu, 6 pokojů a sociální zázemí, v patře tytéž pokoje se zázemím a kapli o velikosti 10x10 metrů. V situačních zprávách se o nynější kapli pro sestry píše pouze jako o společenské místnosti velikosti 10x10m s lodžii pro zpěváky. Se stavbou mělo být započato v témže roce. Rekonstrukce probíhaly v režii sester dle jejich možností. K přerušení došlo v roce 1973.

⁹⁰Státní okresní archiv Svitavy se sídlem v Litomyšli, i. č. 893, Charitní domov pro řeholnice Janov-Mendryka, rok 1957 – 1991, Péče o řádové sestry v důchodu. Nepracované.

⁹¹Národní památkový ústav: *Památkový katalog* [online]. 2015 [cit. 2020-02-15]. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/zamek-14746039>

S. Margita popisuje nelehký postup při opravě stodoly. Bylo nutné udělat nové základy, zvednout podlahy, vysekat zdi pro nová okna. Stavbu komplikoval špatně dostupný materiál. Především nedostatek traverz a oken, které byly dostupné pouze na koordinační povolení.

V březnu roku 1974 bylo na pile v nedaleké obci Janov zlikvidováno dřevo ze staré hospodářské budovy a byly vyhotoveny nové trámy na krov. Tesařské práce bylo třeba zintenzivnit pro deštivé počasí a zatékání do nově postavených místností prádelny a žehlírny. Strop kaple byl proveden z modřínového dřeva. Plánované opravy byly roku 1974 dokončeny, i když zednické práce a omítky byly dodělávány až v listopadu pro nepřízeň počasí. V lednu roku 1975 byly práce dokončeny a 16. ledna proběhla oficiální kolaudace za účasti představitelů ČKCH, MK ČSR a odboru výstavby ONV.

Kaple je čtvercového půdorysu, štítovou zeď nad oltářem prosvětluje kruhové okno s vitráží holubice. Po levé straně stojí dřevěný kříž, na stěně pak plastiky svatých zakladatelů DKL, na pravé straně socha Panny Marie. Oltář je zdoben zlatou plastikou s motivem Poslední večeře. Lavice pro kapli vyrobilo družstvo Dřevojas ve Svitavách.⁹² Kaple slouží sestrám a civilním zaměstnancům. V neděli je otevřena i pro příchozí věřící z okolí.

V květnu roku 1977 začala výstavba nové kotelny a padlo rozhodnutí vystavět nad ní novou jídelnu pro 60 osob. Původní prádelna byla přebudována na obytné pokoje roku 1981 a tím přibyla tři nová lůžka. Budova č. 100 v současné době má pod jednou střechou pokoje pro sestry, sakristii, ubytování pro kněze, který slouží sestrám, místnosti pro zdravotní ošetření, sesternu. Naproti kapli je společenská místnost, sloužící sestrám k rekreaci a k společným setkáním komunity. Pro imobilní sestry je budova spojena mostem s budovou č. 1 a k usnadnění přístupu do patra je vybudovaný výtah. V suterénu zůstala kotelna.

Budova čp. 101

Roku 1980 byla stavba nové budovy dokončena, je využívána beze změn až dosud. Bočním vchodem se vchází do ubytování pro civilní zaměstnance a v prvním patře jsou

⁹² Státní okresní archiv Svitavy se sídlem v Litomyšli, i. č. 893, Charitní domov pro řeholnice Janov-Mendryka, rok 1957 – 1991, Péče o řádové sestry v důchodu. Nezpracované.

kanceláře. Velkou část zabírá velkokapacitní prádelna, sušárna a žehlárna pro celý klášter.

Budova čp. 99

Základy pro likusovou chatu byly položeny v roce 1970 Společností DKL. Kolaudace budovy čp. 99 nazývané chata proběhla 3. 7. 1972. Napadení podlahy houbou si vynutilo rekonstrukci už v roce 1974. Podlahové panely bylo třeba vytrhat a podlahu nahradit. Po částech byla opravena společenská místnost, tři pokoje a také chodba škvárobetonem a dlažbou. Později se uskutečnila i oprava střechy a okapů. Možnosti využití budovy se rozšiřovaly. Konají se zde exercicie sester, ubytovávají početnější návštěvy, najdou zde po domluvě zázemí i organizované skupiny věřících na duchovní obnovy, pokud si samy zajistí exercitátora.

Budova čp. 89 (bývalá škola)

Jako u většiny ostatních budov, i tato stavba potřebovala celkovou rekonstrukci. Mladší mobilnější sestry zde mají své ložničky. Škola je propojena s budovou č. 100 plastovým tunelem, usnadňujícím údržbu chodníku. Nikdo v komunitě neřekne tomuto tunelu jinak než metro.

Budova čp. 98

V posledním čtvrtletí roku 1970 byla dovezena k montáži sovětská chata „Nataša 70“, která po zabudování vody, elektřiny a topení toho času měla sloužit jako vrátnice a prostor pro přicházející hosty. Kolaudace vrátnice čp. 98 proběhla 28. 6. 1972.

Budova č. 2

Až roku 1987 byl renovován dům č. 2 (dříve ve vlastnictví rodiny jedné ze sester) pro ubytování civilních zaměstnanců (děvčat). Stojí vně areálu kláštera a má mimo obytnou část chlívek pro vepřika, o kterého se sestry svědomitě starají.

Budova čp. 87

Situační zpráva z července roku 1973 hovoří o započetí vyjednávání koupě domu čp. 87 tzv. „bouračky“ od státních statků Janov-Svitavy. K přepsání již zmiňované „bouračky“ do vlastnictví České katolické charity došlo 12. května 1974.

Od prvopočátků je mendrickou specialitou kolotoč na sušení prádla poháněný elektrickým pohonem, za jehož vznikem stojí Július Kolesár, technicky zdatný a vynalézavý kněz.⁹³ Dovoz mléčných výrobků a pečiva přímo do kláštera začal v roce 1976. Kongregačním vozidlem byl VAZ - Žiguli a zodpovědnou osobou za něj se stala sestra Stanislava Trávníčková, psal se rok 1982.

Oplocení areálu vzniklo v roce 1976. V květnu 2011 proběhla výměna dlažby v nádvoří. Celý areál obklopují vzrostlé smrky. Záhony, kde dříve sestry hojně pěstovaly zeleninu a byliny pro potřeby kuchyně a komunity, se postupně mění v trávníky. V zahradě je možné zastavit se u křížové cesty, piety, kříže i lurdské jeskyně pro soukromou i společnou modlitbu. „*Místo, kde se sestry ve volných chvílích tak rády zastaví, aby do další práce vyprošovaly – čerpaly posilu a vyprosily od Královny pokoje a Královny národů, mír celému světu.*“⁹⁴

3.3 Život sester v Mendryce od roku 1969

Ze záznamů v archivech plyne, že začátky v novém byly poznamenány nesvobodou, projevující se mimo jiné tím, že duchovní, sloužící v Mendryce od roku 1970, směl být pouze pro potřeby sester a zpovědníkem mohl být pouze kněz se státním souhlasem. Oznámení předal osobně krajský církevní tajemník p. Václav Jonáš. Sestry se situaci snažily brát pokojně, tak jak přicházela.

I návštěvy v Mendryce byly nesený v různém duchu. Například na Vánoce téhož roku příslušníci VB (Veřejná bezpečnost) při návštěvě za účelem kontroly domovské knihy popřáli radostné a pokojné Vánoce. Vyjádřili údiv nad změnou Mendryky po příchodu sester a ocenili jejich přičinění.

Mezi další zaznamenané návštěvy Mendryky patří neznámý pán, údajně profesor Šafránek Alois, který zapsal do pamětní knihy návštěv, že chtěl vidět místo zrodu Jiráskovy divadelní hry Lucerna, která měla premiéru v Národním divadle v Praze v roce 1905 /dle výpovědi jmenovaného/. Dále je však zmínka, že výše jmenovaný byl příliš zvědavý až dotíravý.

⁹³ JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože..." (Žalm 75)*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9. Str. 108, 109.

⁹⁴ Státní okresní archiv Svitavy se sídlem v Litomyšli, i. č. 893, Charitní domov pro řeholnice Janov-Mendryka, rok 1957 – 1991, Péče o řádové sestry v důchodu. Nezpracované.

K úředním návštěvám patřila i ta z Ministerstva kultury - paní Jelínková za doprovodu KCT (Krajský církevní tajemník) Václava Jonáše a OCT (Okresní církevní tajemník) pana Loukoty. Nebo návštěva z ústředí ČKCH - její ředitel kanovník P. Jan Mára, náměstek ředitele ČKCH Ing. Jaroslav Vančura a náměstkyně sociální charity Dr. Prchlíková za účelem vyjednat ubytování několika sester z CHD (charitního domova) Jiřetín, pro chystanou stavební úpravu.

Mezi občasné návštěvníky patřili i němečtí turisté. Jednalo se o bývalé rodáky z Mendryky. „*Hledají svůj domeček, a když už není, zaplačou. Náhradou je jim útěcha z obnoveného kostelíka sv. Huberta, kde se rádi zastaví a to je většinou jediný účel návštěvy. Starší paní, matka jednoho turisty, přímo požádala, aby jí donesl alespoň trochu dobré mendrycké vody, kterou nazvali „pivnou vodou“, - prostě: nostalgie.*“⁹⁵ Dojetí z návštěvy místa svého dětství je zaznamenáno v knize návštěv. Obdivovat zámeček přijel z Brna i zájezd Svazu Československo-Sovětského přátelství pod vedením Ing. Borodajovského.

Váženou návštěvou byla 13. října 1975 Juliána Pozdal, generální rádkyně. Vlasta Prchlíková (náměstkyně pro sociální charitu) píše: „*Sdělte nám laskavě okamžitě datum příjezdu M. Juliany Posdal z Paříže a přesný program jejího pobytu v ČSSR. Pak teprve bude mít možnost Sekretariát pro věci církevní dát nám písemný souhlas k příjezdu M. Juliany Posdal.*“⁹⁶ Juliána Pozdal Mendryku navštívila a po čtrnáctidenním pobytu odcestovala zpět do Paříže. Její návštěva musela být dopředu schválena.

V roce 1977 přijali pozvání od Modesty Havlíkové Alicju Rupka a Irena Weska z Polska. Další návštěva generální představené DKL sv. Vincenta de Paul sestry Lucie Rogé se sestrou Julianou Pozdal – generální rádkyní pro slovanské národnosti, proběhla v květnu 1978. Přály si navštívit provinciální představenou sestru Modestu Havlíkovou, a také navštívit ÚSP (Ústav sociální péče) ve Svitavách a jeden DD (domov důchodců), například v Předhradí u Skutče, aby si mohly udělat představu o sociální péči v ČSSR

⁹⁵ Státní okresní archiv Svitavy se sídlem v Litomyšli, i. č. 893, Charitní domov pro řeholnice Janov-Mendryka, rok 1957–1991, Péče o řádové sestry v důchodu. Nezpracované.

⁹⁶ Státní okresní archiv Svitavy se sídlem v Litomyšli, i. č. 893, Charitní domov pro řeholnice Janov-Mendryka, rok 1957–1991, Péče o řádové sestry v důchodu. Nezpracované.

(Československé socialistické republice). Opakování návštěvy Juliány Pozdal v roce 1979 bylo zamítnuto.

Usnesení na aktivu pro vedoucí charitních domovů přinášelo další omezení a nařízení, např.: jakékoliv změny bylo nutné hlásit na kartičkách „oznámení“, výpomoc sester důchodkyň v sociálních ústavech byla zakázána. Svá pravidla měly i cesty do zahraničí. Záleželo na tom, zda jde o cestu do kapitalistických, či socialistických států. Do kapitalistických států mohla podat žádost pouze sestra, která tam měla své příbuzné. Nebylo povoleno připojit se jako doprovod. Aby bylo vycestování schváleno, musela se přes charitu podat žádost čtvrt roku předem. Opatření byla zavedena nejen pro řeholníky, ale i pro veřejnost. Cesty do socialistických států se vyřizovaly bez zvláštních procedur. Veškeré plánované zahraniční návštěvy do ČSSR bylo nutné nahlásit předem a neplánované neprodleně po návštěvě ohlásit telefonicky či telegraficky. Za zprávy odpovídal vedoucí domova.

Sestře Modestě Havlíkové, provinciální představené, a její sekretářce sestře Eleně Tencerové byla povolena cesta na generální shromáždění do Říma.

I v době, kdy sestry byly pod státním drobnohledem, užívaly si chvíle odpočinku, humoru a zábavy. V jedné ze situačních zpráv se píše: „*Po celoročním pracovním nasazení v budování skromného, ale útulného domova, byla odměna pohled na zasněženou krajinu Mendriky. A pro mládež – dorost, aby radost byla úplná, donesl Ježíšek sáně. A tak i v zimě se na Mendrice žije rušně a vesele.*“⁹⁷

Od doby, kdy sestry zabydly Mendryku, je oblíbenou chvílí oddychu procházka v přilehlých lesích. Ve správném období se sestry často vracejí s plnými koši hub. V zimě nepřekvapí nepřízeň počasí, kterou na Mendryce dobře znají. V lednu roku 1974 bylo zaznamenáno dlouhotrvající náledí, poté vichřice lámající stromy ještě pokryté a obalené sněhem, které přetrhaly elektrické vedení. Klášter byl celé dva dny bez elektrického proudu a vody.

⁹⁷ Státní okresní archiv Svitavy se sídlem v Litomyšli, i. č. 893, Charitní domov pro řeholnice Janov-Mendryka, rok 1957 – 1991, Péče o řádové sestry v důchodu. Nezpracované.

Práce na Mendryce bylo dost pro všechny a to i pro sestry důchodkyně, což platí až do současnosti. Zapojují se do činností, na které stačí - odklizení sněhu při sněhových kalamitách (mimo poslední roky), zametání listí, úprava chodníků, péče o květiny apod. V dobách budování nebylo výjimkou, že mladší sestry vykonávaly těžké práce jako míchání malty, výkopy rozvodných kanálů, obklady či pokrývání nové střechy. Sestry byly zaměstnány třeba i na pozici „topič kotlů“. Tuto pozici si vyzkoušely sestra Elena Gáborová a Augustína Števicová.

Sestry žádaly přijetí sedmnáctiletého Pavla Suchého na pomocné práce. Důvodem bylo zahájení oprav budovy školy v dezolátním stavu a dokončení dalších rozdělaných prací, pro možnost navýšit kapacitu pro ubytování sester. Práci bylo obtížné stihnout v požadovaných termínech, v pracovním obsazení pouze žen. Žádost vedoucí domova Margity Takáčové byla však zamítnuta ústředním ředitelem ČKCH ThDr. Karlem Šeborem. Zdůvodnil to tím, že civilní pracovníci, muži i ženy, se odmítají. Dál bylo vytýkáno Dr. Prchlíkovou, že Společnost zaměstnává pracovníky, aniž by k tomu měla právní subjektivitu. Bylo požadováno rozvázání všech nelegálních pracovních poměrů. A dál se zmiňuje: „*Zaměstnání duchovních pro pastorační správu náleží výhradně do kompetence tajemníků pro věci církevní. Zajišťování pastorační správy nepřísluší ani kongregacím ani ČKCH.*“⁹⁸

Z pravidelně zasílaných zpráv vedení ČKCH je možné si udělat obrázek o mnoha dalších aktivitách v charitním domově: Dvojice sester byla vyslaná do Prahy na vzdělávací seminář „Novinky v ošetřování nemocných“ nebo do Svitav na přednášku „O podávání léků“ či přednášku z oblasti psychiatrie. Také povinné školení civilní obrany se nevyhnulo ani prostorám kláštera.

V roce 1973 bylo údajně zábavou i sledování X. světového festivalu mládeže v Berlíně. Z jiné oblasti kultury bylo například vypravování o životě a díle hudebního skladatele W. A. Mozarta s nahrávkami doprovázenými světelnými obrazy. Program zajišťovali pracovníci Krajského podniku pro film, koncerty a estrády, pánové Šlemr a Rávníček. Starší sestry se rády vracely do dětského světa v podobě sledování pohádek, např. Skleněná Panna, nebo zajímavých filmů např. Příběh opravdového člověka Borise

⁹⁸ Státní okresní archiv Svitavy se sídlem v Litomyšli, i. č. 893, Charitní domov pro řeholnice Janov-Mendryka, rok 1957 – 1991, Péče o řádové sestry v důchodu. Nezpracované.

Polevoje. Sestry se mohly zúčastnit též jubilejních oslav Bedřicha Smetany - Smetanova Litomyšl. Na tyto koncerty rády zavítají dodnes. V muzeu v Litomyšli navštívily výstavu biblických děl XIV. – XV. století, bohaté a překrásné ukázky naší historie. Ke kulturnímu programu můžeme započítat i promítání diapozitivů se záběry českého internisty v Indii během jeho služebního pobytu.

Byla zřízena charitní knihovna se 137 knihami. O jaké knihy se jednalo, se již nepíše. Katolický tisk směla vydávat jen ČKCH a knihy či náboženské potřeby směly sestry mít pouze v omezeném množství, aby se v anticírkevní době zabránilo rozdávání. Jako tisk, který dostávaly sestry ze zahraničí, je vyjmenován St. Hedwigsblatt, Tag des Herrn, Gošč Niedzielny, Przewodnik Katolicki. Pro odlehčení cituji: „*Veřejně politickým nebo mezinárodně politickým událostem není věnována nějaká mimořádná pozornost. Četba tisku se omezuje na podřadnější události jako četba černé kroniky a podobně.*“⁹⁹

Svátky sester slavené v komunitě jsou doprovázeny zpěvem nebo i nacvičenou hudbou s Orffovými nástroji. Mezi vítané oživení běžných dnů byla i návštěva profesora chrámové hudby Josefa Olejníka z Olomouce nebo přednáška MUDr. Mrkvičky z Pardubic z oddělení psychologie.

Mezi popisovanými aktivitami figurují práce na sadové, květinové a parkové úpravě mezi jednotlivými objekty. „*Život v charitním domově: Jako vždy veselý... a ve znamení stálé práce.*“ Zvlášť zaměstnané bývaly sestry v kuchyni, které pracovaly od 2 hodin tak, aby do příchodu dělníků uvařily oběd pro obyvatele domova.

Útulný charitní domov byl budován převážně pro sestry v důchodu. Sestry však rády zůstávaly co nejdéle pracovat v různých DD a ÚSP, protože za sebou viděly neobsazená místa z důvodu zastavení přístupu dorostu do klášterů. „*Jejich soucitné srdce jim nedovolí jít na oprávněný a zasloužený odpočinek, když vidí a cítí, že jsou ještě potřebné těm, kteří jsou toho potřebnější než ony samé. Aby jim připravily či už krásnou smrt, anebo dopomohly prožít ještě spokojený a krásný kus života. To pochopitelně vyžaduje*

⁹⁹ Státní okresní archiv Svitavy se sídlem v Litomyšli, i. č. 893, Charitní domov pro řeholnice Janov-Mendryka, rok 1957–1991, Péče o řádové sestry v důchodu. Nezpracované.

*lásku a ta, pokud má být udržovaná, musí být živená právě oběťmi. Tyto sestry jsou si dobře vědomé toho, že pravá láska nemá nikdy oddych, nikdy volno!*¹⁰⁰

Uzavírání pracovních závazků k oslavě 30. výročí osvobození vlasti Rudou armádou se v roce 1975 nevyhnulo ani budovám kláštera. Jeho obyvatelky se měly zúčastnit např. výzdobou, nástěnkou či společnou schůzí.

Kontrola nad děním v klášteře je patrná i z různých nařízení. Bylo nařízeno zasílání situačních zpráv (z nich jsem čerpala výše), seznamů obyvatel a zaměstnanců CHDŘ (Charitní domov řeholnic), s vyznačením duchovního správce a sestry představené či jiného duchovního v klášteře a toho, zda má či nemá státní souhlas. Dále hlášení shromáždění ženských řeholních společností v CHD, veškerých návštěv a cest sester, především těch zahraničních. *„U zahraničních návštěv ze socialistických i kapitalistických států uvádějte přesně: jméno zahraničního hosta, rok nar., bydliště, povolání, koho navštívil, účel návštěvy, doba návštěvy Pokud by zahraniční host byl duchovní, řádová sestra apod., vyzvedněte tuto skutečnost.*¹⁰¹ Duchovní či řeholní bratr při pobytu v CHD museli mít souhlas krajského a okresního církevního tajemníka. Exercicií se směly účastnit pouze sestry z Čech a Moravy. Nikoli ze Slovenska a civilní osoby. Také navyšovat počty lůžek se smělo pouze na místech, kde již CHDŘ existovaly a fungovaly.

Kontrola nad přijímáním nových členek Společnosti byla absolutní. *„Jen pro pořádek upozorňujeme a připomínáme, že od 1. dubna 1971 není na území ČSSR povoleno přijímat novicky a kandidátky.*¹⁰²

V době komunistického režimu musely sestry podávat i hlášení o zdravotním stavu a tak se dovídáme, že se sestrám nemoci nevyhýbaly. Od chřipky, přes zlomeniny až k domácímu léčení sester s karcinomem. Lékařský dohled pro sestry zajišťovala

¹⁰⁰ Státní okresní archiv Svitavy se sídlem v Litomyšli, i. č. 893, Charitní domov pro řeholnice Janov-Mendryka, rok 1957–1991, Péče o řádové sestry v důchodu. Nezpracované.

¹⁰¹ Státní okresní archiv Svitavy se sídlem v Litomyšli, i. č. 893, Charitní domov pro řeholnice Janov-Mendryka, rok 1957–1991, Péče o řádové sestry v důchodu. Nezpracované.

¹⁰² Státní okresní archiv Svitavy se sídlem v Litomyšli, i. č. 893, Charitní domov pro řeholnice Janov-Mendryka, rok 1957–1991, Péče o řádové sestry v důchodu. Nezpracované.

primářka interního oddělení MUDr. Božena Němcová, poté MUDr. Božena Adamcová. Nutné hospitalizace probíhaly v nemocnicích Svitavy i Litomyšl.

Při sčítání v roce 1970 žilo v Mendryce 23 sester, z toho 22 sester slovenské národnosti a jedna Češka. Dvě byly narozeny mezi lety 1936–1952, deset sester bylo narozeno v rozmezí roků 1911–1935 a jedenáct sester bylo ročník 1910 a starší. V roce 1973 se navýšila kapacita domova již na 34 sester a k 1. říjnu 1976 domov dosáhl 59 obyvatel z 60 možných. S tím bylo spojeno i navýšení zaměstnanců.

Mezi civilními pracovníky, kteří dostali povolení z vyšších míst, byl pan Stanislav Smutný nar. 18. 9. 1909, důchodce na pozici údržbář. Na výpomoc za p. Ondřeje Valacha. 30. srpna 1976 byl zaměstnán p. Karel Rybka na pozici pomocný dělník, pan Josef Musil byl přijat jako zedník - údržbář a p. Josef Sobola roku 1977 jako pomocný dělník. Teprve od roku 1987 bylo přijímání civilních zaměstnanců běžně povoleno.

Sestrou představenou r. 1972 byla sestra Akvilína Kabinová a místním duchovním P. Ján Hutýra. Duchovním správcem sester od 1. 2. 1974 se stal P. Ján Bellan a sestrou představenou Anna Mesíková. Další změna duchovního správce nastala roku 1975, stal se jím P. Jan Formánek (pro nemoc P. Bellana, léčícího se v sanatoriu v Jevíčku). Jeho služba byla omezená, pouze dojížděl do Mendryky sloužit mše, jinak pracoval jako skladník ve Svitavách. V roce 1976 musel službu opustit pro nepřidělení státního souhlasu. O službu duchovního se hlásil Prof. Noll, zda sloužil, není ze zpráv jasné. Taktéž neurčitá je zpráva z 19. ledna 1976 o tom, že by byl ochoten funkci duchovního správce vykonávat P. Josef Semela. 25. června 1976 byl jmenován P. Josef Cibula, nar. 8. 5. 1907, duchovním správcem CHDŘ v Mendryce. Avšak 20. září 1977 byla ukončena duchovní činnost Josefa Cibuly a jeho prozatímní náhradou se stal znovu P. Jan Formánek.

Jak je z uvedených informací zřejmé, ze strany dozoru byla snaha neustálými změnami narušovat duchovní život sester a tak jim ztrpčovat život. Ing. Takáčová Margita nar. 5. 2. 1919, jedna ze sester, která byla u vzniku CHDŘ v Mendryce, zastávala místo vedoucí a účetní v letech 1970–1975. Od února 1975 byl vedoucí CHDŘ Ladislav Horký. V listu ze 7. května 1979 oznamuje generální představená a rada v Paříži, že ponechává provinciální představenou sestru Modestu Havlíkovou ve funkci. Na pomoc

jsou do rady přibrány sestra Azária Aurelia Šebová (nar. 9. 10. 1922), zdravotní sestra zaměstnaná v ÚSP Svitavy a sestra Albána Mária Cibulová (nar. 21. 3. 1930), zaměstnaná jako sanitářka v DD Černá Hora. Sestra Mesíková Anna (nar. 14. 4. 1926) byla ve funkci střední zdravotní pracovník a místní představená domova. Měla na starosti stav a potřebu potravin.

Kněží vykonávající oficiálně exercicie byli tito: Dp. František Pecina, Dp. Dr. Martin Srubjan, Dp. Jaroslav Pátek, Dp. Ing. Miloslav Fiala, Dp. Ján Sirota, Dp. Jaroslav Cvrček, Dp. Zábranský, Dp. Antonín Nováček, Dp. Václav Javůrek. Všichni účastníci exercicií byli zapsáni v domovské knize.

3.4 Život v Mendryce dnes

3.4.1 Řád dne

Obvyklý den sester začíná brzkou společnou ranní modlitbou, rozjímáním nad Písmem svatým a mší svatou. Slouží ji kněz přítomný v Mendryce. Nyní je to otec Václav Tobek (jeho předchůdcem a velkou duchovní oporou byl sestrám dlouhá léta P. Karel Veselý). Následuje společná snídaně a poté dopoledne každý naplní svými pracovními povinnostmi. V poledne se sestry setkávají v kapli na modlitbu Anděl Páně a společně odcházejí na oběd. Po obědě má místo čas společného odpočinku neboli rekreace. Je to setkání při ručních pracích, četbě, povídání nebo třeba stolních hrách. Poté je opět prostor na práci dle povinností a možností. Odpoledne je zakončeno společnou večerní modlitbou breviáře a rozjímáním. Den je protkán i osobní modlitbou a modlitbou růžence. Sestry v Mendryce jsou převážně zaměstnány chodem domova (stravování, prádelna, účetnictví apod.) a péčí o starší a nemocné sestry. V menších komunitách ve městech sestry chodí do zaměstnání např. jako sociální pracovníci, zdravotní sestry, pečovatelky, katechetky apod.

3.4.2 Služba

Své povolání sestry v Mendryce uskutečňují den co den. Nenápadná, avšak významná část jejich služby je zaměřena na péči o své starší sestry, ale postarat se je někdy nutné i o nemohoucí rodinné příslušníky či kněze. Za zmínku jistě stojí péče o P. Karla Veselého, který žil a sloužil v Mendryce do svých 99 let. Řádové sestry se zdravotním vzděláním se společně s civilními zaměstnanci střídají ve službách pro nejpotřebnější.

Nemoc nebo handicap není překážkou pro prožívání společenství komunity. Do pokojů těchto sester je denně přenášena mše svatá rozhlasem. V pravidelný čas se společně modlí breviář, růženec a ty, které se aktivně nemohou zapojit, jsou navštěvovány spolusestrami a spolu s nimi se modlí na lůžku. Zajištěn je komfort ve všech oblastech potřeb duchovních, psychických i fyzických. Sestry v Mendryce jsou často do vysokého věku plně soběstačné a aktivní.

Služba však nezůstává jen uvnitř komunity. Klášter je otevřen pro nejrůznější společenství, např. pro manžele, rodiny salesiánských spolupracovníků, studenty vysokých škol, skupiny biřmovanců a mariánské družiny nejen z České republiky, ale i Slovenska, což se uvádí v kronice psané v Mendryce od roku 2005. Ubytování neslouží pouze k tělesnému odpočinku, ale i prožívání nejrůznějších slavností, životních jubileí, výročí svatého povolání. Slavnost prvních svatých slibů proběhla právě v Mendryce a to u sestry Lucie Horovské a Martiny Slané. Jedna z dalších zaznamenaných slavností je obnova manželského slibu manželů Dostálových a křest jejich dcery.

Zapojení se do různých menších i větších poutních slavností je povzbuzující událostí. Byla to i pouť ikony Panny Marie Čenstochovské od oceánu k oceánu. V srpnu 2012 ikona zavítala i na Mendryku. S velkou radostí a vděčností byla na Mendryce přijata relikvie svatého Vincenta, která putovala po naší zemi. Dne 29. 10. 2019 na několik hodin takto fyzicky svatý Vincent navštívil své následovnice. Nemalou radost přináší i návštěva biskupa a bohoslovců, kteří sestry vytrvale podporují svou modlitbou. Pravidelnými povzbuzeními jsou návštěvy generálního otce a sestry vizitátorky. V roce 2007 a 2013 se uskutečnilo setkání s generální rádkyní sestrou Žofií Daniščákovou. V roce 2008 se sestry účastnily blahořečení sestry Marty Wiecky DKL ve Lvově na Ukrajině.

Se sestrami se mohou lidé z blízkého okolí setkat v předvečer svátku svatého Mikuláše, kdy sestry navštěvují rodiny s dětmi v mikulášském a andělském převleku. Dále se mohou setkat při Tříkrálové sbírce, do které se zapojují od roku 2006. Koledují děti a mládež z Mendryky, Gajera, Janova a Mikulče, a některé skupiny přímo doprovázejí sestry vincentky.

Přípravy na lidové misie, do kterých jsou DKL zapojené, probíhají společně s kněžími, řeholníky, manželskými páry a mladými z vysokých škol. Místa, ve kterých sloužily sestry vincentky, jsou Troubky, Dolní Újezd, Konice, Rapotín, Holešov.

Sestry se starají o biblický kroužek v nedalekém Janově. Za dětmi a mládeží dojíždějí i do Sloupnice a Dolní Dobrouče. Vypomáhají s přípravou na první svaté přijímání. Jednou měsíčně se setkávají děti v mendryckém klášteře. O prázdninách se konají sestrami připravované tábory. V obci Janov sestry pečují o místní kostel, připravují zázemí pro sloužení eucharistie a hudební doprovod.^{103,104, 105,106}

Sdružení mariánské mládeže

Sestry svoji činnost zaměřují i na mladé. Sdružení mariánských dětí (původní název z roku 1847) reagovalo na prosbu panny Marie při zjevení roku 1830 svaté Kateřině Labouré mít „bílé vojsko při oltáři“. První společenství na Slovensku vzniklo roku 1861. Kořeny společenství jsou opět v Paříži. Základními kameny společenství je sounáležitost s církví, laictví, objevování a následování Mariina vzoru, inspirací je život svatého Vincenta.¹⁰⁷

4 Svědectví sester

Sestra Františka Majerčíková říká: „*Nedovedu si představit, jaké to bude v nebi, když už dnes je na světě tak krásně.*“¹⁰⁸ Rozhodnutí vstoupit do kláštera přišlo po maturitě, kdy odešla do Čech. Nebylo to tenkrát jednoduché, nemohla říci ani svému chlapci proč odchází. I její formace probíhala přes mariánskou družinu, ve které se tajně setkávala

¹⁰³ Klášter Mendryka - Radio Proglas. *Rádío pro vládny domov - Radio Proglas* [online]. Copyright © 2020 [cit. 12.05.2020]. Dostupné z: <https://www.proglas.cz/program/detail-poradu/2017-02-28-20-15-00/?play=1>

¹⁰⁴ Kronika DKL v Mendryce, od roku 2005 do současnosti (bez autora), archiv Společnosti Dcer křesťanské lásky, Mendryka 1, Nепublikováno.

¹⁰⁵ DKL [online]. Spoločnosť dcér kresťanskej lásky, 2015 [cit. 2020-05-06]. Dostupné z: <https://www.vincentky.sk/komunity/ceska-republika/mendryka/>

¹⁰⁶ *Řehole.cz* [online]. Oficiální stránky Řehole.cz, 2020 [cit. 2020-05-06]. Dostupné z: <https://www.rehole.cz/cs/spolecnost-dcer-krestanske-lasky-sv-vincence-de-paul-sluzebnic-chudych>

¹⁰⁷ *Sdružení mariánské mládeže* [online]. 2020 [cit. 2020-05-04]. Dostupné z: <https://www.smmcz.eu/about>

¹⁰⁸ *Katolický týdeník* [online]. Praha: Katolický týdeník, 2019 [cit. 2020-05-06]. Dostupné z: <https://www.katydz/clanky/nesmime-mlade-lidi-zklamati.html>

s ostatními a měla možnost poznat sestry vincentky. Sedm roků strávila po sametové revoluci v Mendryce, kde sloužila starším sestrám.¹⁰⁹

U sestry Gabriely, která mimo jiné též působila v mendryckém domově, bylo rozhodnutí vstoupit do kláštera ovlivněno knihou Otec vyhoštěných Wilhelma Hünermanna. Již od čtrnácti let toužila jít řeholní cestou, ale hledala místo, kde by mohla sloužit lidem, sloužit v misiích. Setkání se sestrami vincentkami z vedlejší vesnice bylo oslovující. Znovuobnovily mariánskou družinu a sestry se staly jejími animátory. Setkání s životem v „klášteře“ bylo příjemné, rodinné. Nejen tyto zkušenosti vedly sestru Gabrielu do společenství DKL. Přes obvyklou formaci se dostala až ke službě v komunitách v Čechách a na Slovensku.¹¹⁰

Sestra Maristella působila v klášteře jako ošetrovatelka. Vypráví s úsměvem tuto historku: „*Staráme se tu o naše starší sestry. I když slovo starý, to není to pravé. Jedné sestře je přes devadesát a tuhle mi povídala, že už se cítí být trochu starší*“.¹¹¹

Sestra Gracia pochází z Chrudimi, z rodiny, kde víra byla spíše tradicí nežli živá. Vzpomíná na počátky svého povolání zhruba v šestnácti letech. Na besídce pro lidi z domova důchodců zahlédla při hudebním představení sestry stát na balkóně. Když pak roznášely svačiny, zeptala se jich, zda berou. Nejprve nepochopily kam a tak dovysvětlila, že chce být jako ony. To však přešly mlčením, nesmělo se o tom mluvit. Myslely si, že jde o žert, protože se domnívaly, že chodí s chlapcem, s nímž účinkovala. Když doma oznámila, že se rozhodla odejít do kláštera, nikdo jí nevěřil a mladší bratr se jí smál. Protože byla sestra Grácia vždy byla veselá a se smyslem pro humor, považovali to za jeden z jejich vtípků. Rodiče i učitelé si přáli, aby pokračovala dál ve studiu. Její rozhodnutí maminku rozplakalo a vyučující ji nazval fanatičkou. Jako kandidátka z domu v Přelouči se pak společně se sestrou Olympií přišla přihlásit na

¹⁰⁹ *Katolický týdeník* [online]. Praha: Katolický týdeník, 2019 [cit. 2020-05-06]. Dostupné z: <https://www.katyd.cz/clanky/nesmime-mlade-lidi-zklamati.html>

¹¹⁰ S. GABRIELA (VINCENTKY). In: *Signaly.cz* [online]. 2019 [cit. 2020-05-04]. Dostupné z: <https://deceem.signaly.cz/1903/s-gabriela-vincentky>

¹¹¹ *Český rozhlas: Otevřená srdce a krásná místa. Kde žijí sestřičky?* [online]. český rozhlas, 2019 [cit. 2020-05-06]. Dostupné z: <https://pardubice.rozhlas.cz/otevrena-srdce-a-krasna-mista-kde-ziji-sestricky-7785160>

Mendryku. To bylo roku 1971. Staly se poslední skupinou, která si mohla obléci řeholní oděv, poté byl dorost přijímán pouze tajně.

Sestra Gracia je jedna z těch, které zažily v období semináře otce Hutýru. Za rok poté ji představení poslali do Krásné Lípy, kde byt s obtížemi, dokončila zdravotní vzdělání. Působila v témže místě v domově důchodců 13 let. Sloužila i v jiných místech. Znovu na Mendryku se dostala v roce 2001. Pracovala na pozici sestry u lůžka, poté v jídelně a nyní vykonává lehčí práci jako vrátná. Stará se o Janovský kostel - účastníků bohoslužby je zde prý nyní málo. Vzpomíná také na službu staršímu opuštěnému muži v Janově, kterému pomáhala se sebeobsluhou a nákupy. Sloužila mu až do jeho smrti. Jejím úkolem je vedení místní kroniky a výzdoba nástěnek. Ze začátku své služby v Mendryce režírovala divadélka pro pobavení ostatních spolusester, nyní již není tolik času a sil. Období komunismu se snažila prožívat, jak říká „sportovně“. Vypráví, že nemohly na veřejnosti vždy chodit v řeholním oděvu (např. do školy), a tak se na různých místech převlékaly z řeholního do civilu a zpět. I přes přísnou kontrolu totalitního režimu se do komunity díky vstřícnému řediteli dostaly nové sestry a nikdo se to nedozvěděl. Některé sestry ani doma nemohly povědět o svém povolání, aby neublížily svým rodinám. Sestra Gracia si proto silně uvědomuje hodnotu svobody a druhé k tomu také vede.

Sestra Anežka pochází ze sedmi sourozenců z věřící rodiny. Se sestrami vincentkami se potkala v nemocnici v Ružomberku, když přicházela na dětské oddělení za nemocnými sourozenci. To ještě sestry nosily kornety. V sestrách měla dobrý vzor chování a její povolání pomalu dozrávalo. Když dorostla, i ona toužila stát se sestřičkou, ale nebylo to možné kvůli totalitnímu režimu. Místo následování svého povolání šla do práce. V nemocnici pracovaly i tajné řeholnice. Když oznámila svůj úmysl vstoupit do kláštera mamince, ta příliš nesouhlasila, chtěla jí spíše najít ženicha. A tak se sestra Anežka modlila, aby jí Ježíš nedal. Naskytla se možnost jít k sestřičkám do Čech na výpomoc. Měla to štěstí, že ji z textilního závodu, kde pracovala, uvolnili. Když odjížděla nočním vlakem do Čech, bylo jí 24 let. Maminka jí propouštěla se slovy, aby se jí již nevracela, aby navzdory nedobrym podmínkám ke vstupu do řádu, dělala vše proto, aby naplnila své povolání. Mendryka byla prvním místem její duchovní formace, která se jí nečekaně otevřela. Vzpomíná, že mladých kandidátek bylo třináct nebo čtrnáct pod vedením sestry představené Cherubíny Siváčkové.

Dopoledne se učily. V té době žil a sloužil na Mendryce o. direktor P. Ján Hutyra, který je vedl duchovně i vzdělával. Vyučoval asketiku, apologii, morálku, Písmo svaté společně s P. Bellanem a P. Orješkou. Sestřička přirovnává P. Hutyrů k sv. Vincentovi. Byl otcem, který uměl povzbudit ve věcech, ve kterých si sestry nebyly jisté. Měl velkou lásku k druhým. Kandidátky si mohly kdykoliv přijít popovídat.

Spolu s P. Hutyrů v přízemí zámečku bydleli i další lazaristé – P. Ballan a P. Štefan Krištín a řeholní bratři Rudko a Josef (bylo to v době po roce 1968, než se vše zase ze strany režimu zpřísnilo). Kněží vzdělávali sestry přednáškami a spolu s bratřími se zapojovali do fyzické práce. Sestra Anežka ráda vzpomíná, jak ve volném čase zavítaly do lesa, někdy i s otcem Hutyrů. Zažívaly spoustu veselí, společně zpívaly. Při vzpomínce na kapli sv. Huberta se smíchem říká, jak se všechny musely vejít do kaple, mnoho se jich namačkalo i na malý kůr. 7. listopadu 1969 vstoupila do noviciátu, společně se sestrou Apoloniou, která též dosud žije v Mendryce. Za rok poté, na svátek andělů strážných, byla obláčka. K tomu se mimo jiné váže vzpomínka na sestru Serafinu, která v místech dnešní vrátnice měla místnost, kde šila sestrám řeholní šaty.

V Hradci Králové se otevřela zdravotní škola a sestra Anežka mohla jít studovat. Po studiu pracovala v Rábech v ústavu pro chlapce s mentálním postižením. S láskou vzpomíná, jak se hochy snažily zaměstnat, společně sbírali byliny a sušili je. Zapojovaly je do sebeobsluhy a ručních prací. Doprovázely je do zahradnictví v Pardubicích pomáhat s pěstováním zeleniny, do práce mezi lidmi. Hoši za to byli moc rádi, cítili zodpovědnost. Snažili se dodržovat režim: budíček, hygiena, rozcvička venku, rozdělení práce. Sestry vedly chlapce k duchovnímu životu, i ty nemohoucí dovážely do kaple. Nevidomého hochu naučily hrát na harmoniku a moc hezky doprovázel liturgii. Sestra Anežka vypráví i příběh hluchoněmého chlapce, který neustále utíkal. Situaci sestry nakonec vyřešily zvonkem, který ostatní upozornil, a hoši volali: „Jája utíká“. Původně celé zařízení obstarávaly řeholnice. Při zostření režimu jim byla přidělena vrchní a staniční sestra civilní. Po odchodu sester ze zařízení byla kaple zrušena a vše převzal stát.

Sestra Anežka byla spolu s dalšími poslána do Bílé Vody do hostiárny. Do místního kostela se dostaly občas, rády tam chodívaly, nejen proto, že místní kaple byla malá. Životní cesta sestry Anežky vedla dál na Slovensko. Poselstvím sestry Anežky je, že

člověk by měl nejdříve pracovat na sobě a měnit sebe a druhé přijímat takoví jací jsou. Žít společenství lásky. Osobním heslem pro sestru Anežku je: Moje povolání je Láska. Mít rád druhé, mít rád místo, na kterém žiji. Přijímat situace tak, jak přicházejí, i když nejsou podle mých představ. Že sestra Anežka mluví opravdu z vlastní zkušenosti, dosvědčuje fakt, že za svého života prošla jedenácti domy a to některými i opakovaně.

Sestra Antonie do semináře v Mendryce vstoupila v roce 1988 a žije zde až do současnosti. Působila jako kuchařka, teď má na starost jídelnu a pomáhá starším sestrám dle potřeby. Modlí se s nemooucimi, pomáhá s dopisy, má na starosti biblický kroužek. Když jí bylo kolem dvaceti let, přemýšlela co dál. V té době pracovala jako prodavačka v Prioru. Spolu s kamarádkou se snažily o hlubší duchovní život, ale přemýšlela nad manželstvím. Poté se i s kamarádkou dostaly na prázdniny do Niměřic k sestrám vincentkám. Zde nakonec pobyla tři roky a poté se stěhovala do Mendryky. Vždy měla vztah k starším lidem. Uvědomila si, že na tomto místě je jí dobře. Rodiče to nesli těžce, ale maminka nakonec byla ráda. Odloučení od rodiny i pro Antonii samotnou nebylo jednoduché, ale vše se srovnalo, v Mendryce bylo více mladých. Domů se vracela 2–3 krát do roka. Studovat přicházela do Mendryky v sobotu a neděli, tajně v civilu. Vedoucí naštěstí nedělal sestrám větší obtíže. Oblečená byla až roku 1989.

Sestra s úsměvem říká, že staré sestřičky ledacos humorného připraví. Sestra Antonie chodívala před Velikonoci a Vánoci do sociálního zařízení ve Svitavách pomáhat připravovat klientky ke zpovědi. Dříve v ústavu sestry pracovaly. Sloužila i starším lidem v Janově, setkávala se s nimi k rozhovorům, povzbuzení osamělých. Nyní je potřeba se postarat o své staříčké.

Jednou do týdne vede biblický kroužek pro děti od 1. do 4. třídy. Je ráda i za malou účast. Předává víru jednoduše, snaží se, aby to děti bavilo. Ale přiznává, že některé děti jsou hodně živé a zaujmout je není jednoduché.¹¹²

¹¹² Osobní rozhovory se sestrami pobývajícími toho času v Mendryce.

Závěr

S historií Společnosti Dcer křesťanské lásky jsem se seznamovala skrze různé zdroje. Některé materiály nabídly ucelené a jasné informace, které jsem uvedla v první části práce (zakladatelé, spiritualita Společnosti, řeholní oděv). Nejpřínosnější pro mě však bylo objevení dosud neseřazených materiálů ve Státním okresním archivu Svitavy se sídlem v Litomyšli. Díky tomu, že vedení domova muselo povinně podávat pravidelné zprávy, jsem získala podrobný materiál o životě, práci a lidech v Charitním domově v Mendryce, což mi pomohlo v chronologickém řazení událostí. Mnohé archivní údaje korespondovaly s výpověďmi sester, které většinou nebyly přesně datovány.

Pochopila jsem, že některé informace je třeba číst optikou té doby s vědomím nátlaku, ve kterém vznikaly (např. závazky k 30. výročí osvobození Rudou armádou, promítání filmu Příběh opravdového člověka).

Události, kterými prošly sestry vincentky po nástupu komunistického režimu k moci, měly stejný scénář i pro další řeholní společenství. Sledovala jsem persekuci Dcer křesťanské lásky a uvědomila jsem si, že obdobně byly postiženy tisíce dalších řeholníků a řeholnic.

Vzhledem k tomu, že způsob práce a přemýšlení nad historickými texty je diametrálně odlišné od mé profese, musela jsem věnovat velké úsilí k napsání této práce. Nejen historické uchopení textu, ale i hledání zdrojů v archivu bylo pro mě nové a časově náročné. Čas strávený v Mendryce při rozhovorech se sestrami po delší době odloučení byl víc časem příjemným v rodinné atmosféře, nežli studijním. Popis současného života v Mendryce byl snazší i díky osobní zkušenosti a znalosti místa.

Uvědomila jsem si, že bakalářská práce by mohla zaznamenat více svědectví, kdybych ji psala o několik let dříve. Mnohé sestry, které zažily zkoumanou dobu, již nebyly schopné výpovědi pro svůj vysoký věk.

Seznam zkratek

Sv.....	Svatý
StB.....	Státní bezpečnost
SÚC.....	Státní úřad pro věci církevní
ÚV KSČ.....	Ústřední výbor Komunistické strany Československa
KSČ.....	Komunistická strana Československa
SNB.....	Sbor národní bezpečnosti
s.....	Sestra
Dr.....	Doktor práv
P.....	Páter
DKL.....	Společnost Dcer křesťanské lásky
ZV ROH.....	Závodní výbor revolučního odborového hnutí
ROH.....	Revoluční odborové hnutí
MNV.....	Místní národní výbor
LSD.....	Lidové spotřební družstvo
ČKCH.....	Česká katolická charita
MK ČSR.....	Ministerstvo kultury České socialistické republiky
ONV.....	Okresní národní výbor
VB.....	Veřejná bezpečnost
KCT.....	Krajský církevní tajemník
OCT.....	Okresní církevní tajemník
CHD.....	Charitního domova
ÚSP.....	Ústav sociální péče
DD.....	Domov důchodců
ČSSR.....	Československá socialistická republika
CHDŘ.....	Charitní domov řeholnic
dp.....	důstojný pán
CM.....	Congregatio Missionis – Kongregace misie (lazaristé)
SSSR.....	Svaz sovětských socialistických republik

Literatura

1. BÁREKOVÁ, Andrea. *Sestra Petra Pavla Dovičovičová: Dcéra křesťanské lásky sv. Vincenta de Paul.* /brožura /
2. DACHOVSKÝ, Karel. *Svatý Vincenc de Paul.* Praha: Řád, 2013. ISBN 978-80-86673-29-5.
3. HORÁKOVÁ, Šárka. *Hoří déšť, aneb, Zpráva o "Akci K", noci ze 13. na 14. dubna 1950, kdy měl být internován Bůh.* Praha: Vyšehrad, 2010. ISBN 978-80-7429-038-1.
4. CHENAUX, Philippe. *Katolická církev a komunismus v Evropě (1917-1989): od Lenina k Janu Pavlu II.* V Praze: Rybka, 2012. ISBN 978-80-87067-41-3.
5. JIRÁSKO, Luděk. *Církevní řády a kongregace v zemích českých.* Praha: Klášter premonstrátů na Strahově, 1991. ISBN 80-85245-11-6.
6. JUDÁK, Viliam a Stella DANKOVÁ. *Exodus: "Oslavujeme Ťa, Bože..." (Žalm 75).* Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996. ISBN 80-88741-14-9.
7. MIKLOŠKO, František. *Nebudete ich môcť rozvrátiť: z osudov katolíckej cirkvi na Slovensku v rokoch 1943-89.* Bratislava: Archa, 1991. ISBN 80-7115-016-9.
8. PŮŽA, Bohumil. *Krajem Smetany a Martinů: náměty pro cykloturistiku.* Brno: Granos Plus, 1996. ISBN 80-902004-3-5.
9. SCHAUBER, Vera a Hanns Michael SCHINDLER. *Rok se svatými.* Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1994. ISBN 80-85527-75-8.
10. SKŘIVÁNEK, Milan. *Litomyšl: průvodce městem.* Praha: Paseka, 2002. ISBN 80-7185-375-5.
11. SLANÍNKÁ, Augustín a Stella DANKOVÁ. *Budete mi svedkami.* Bratislava: Oto Németh, 1999. ISBN 80-967639-5-4. Str. 247
12. VLČEK, Vojtěch. *Perzekuce mužských řádů a kongregací komunistickým režimem 1948–1964.* Olomouc: Maticе cyrilometodějská, 2004. ISBN 80-7266-179-5.
13. *Český rozhlas: Otevřená srdce a krásná místa. Kde žijí sestřičky?* [online]. český rozhlas, 2019 [cit. 2020-05-06]. Dostupné z: <https://pardubice.rozhlas.cz/otevrena-srdce-a-krasna-mista-kde-ziji-sestricky-7785160>
14. *DKL* [online]. Spoločnosť dcér kresťanskej lásky, 2015 [cit. 2020-05-06]. Dostupné z: <https://www.vincentky.sk/komunity/ceska-republika/mendryka/>

15. *Hrady.cz* [online]. Jiří Čížek, 2018 [cit. 2018-02-23]. Dostupné z: <http://www.hrady.cz/index.php?OID=385&PARAM=11&tid=28273&pos=450>
16. HUBÁČKOVÁ, Bohumila. Společnost dcer křesťanské lásky sv. Vincenta de Paul. *Fatym* [online]. 2014 [cit. 2018-11-03]. Dostupné z: <http://www.fatym.com/view.php?nazevclanku=spolecnost-dcer-krestanske-lasky-sv-vincence-de-paul&cisloclanku=2014070048>
17. *Janov* [online]. Obec Janov, 2010 [cit. 2018-02-23]. Dostupné z: <http://www.janov-sy.cz/mendryka-pg13.php>
18. *Katolický týdeník* [online]. Praha: Katolický týdeník, 2019 [cit. 2020-05-06]. Dostupné z: <https://www.katyd.cz/clanky/nesmime-mlade-lidi-zklamati.html>
19. Klášter Mendryka - Radio Proglas. *Rádio pro vlídný domov - Radio Proglas* [online]. Copyright © 2020 [2020-06-12]. Dostupné z: <https://www.proglas.cz/program/detail-poradu/2017-02-28-20-15-00/?play=1>
20. *Národní památkový ústav: Památkový katalog* [online]. 2015 [cit. 2020-02-15]. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/kaple-sv-huberta-14746067>
21. Osobnosť Jána Hutyrú CM predstavili na konferencii pod Zoborom. *Tlačová kancelária - konferencie biskupov slovenska* [online]. (c) TK KBS 2003 - 2020, 9.4.2019 [cit. 2020-05-31]. Dostupné z: <https://www.tkkbs.sk/view.php?cisloclanku=20190409011>
22. Pripomínáme si nedožitú 100. výročie narodenia Jána Hutyrú CM. *Tlačová kancelária: konferencie biskupov slovenska* [online]. (c) TK KBS 2003 - 2020, 01. 02. 2012 [cit. 2020-05-31]. Dostupné z: <https://www.tkkbs.sk/view.php?cisloclanku=20120201027>
23. *Řehole.cz* [online]. Oficiální stránky Řehole.cz, 2020 [cit. 2020-05-06]. Dostupné z: <https://www.rehole.cz/cs/spolecnost-dcer-krestanske-lasky-sv-vincence-de-paul-sluzebnic-chudych>
24. *Sdružení mariánské mládeže* [online]. 2020 [cit. 2020-05-04]. Dostupné z: <https://www.smmcz.eu/about>
25. S. GABRIELA (VINCENTKY). In: *Signalý.cz* [online]. 2019 [cit. 2020-05-04]. Dostupné z: <https://deceem.signalý.cz/1903/s-gabriela-vincentky>
26. *Spoločnosť dcér kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul* [online]. Nitra, 2015 [cit. 2018-11-03]. Dostupné z: <https://www.vincentky.sk>

27. Životopis P. Jána Hutyrú, CM: Motto: „Večnosť začína dnes“. *Misijná spoločnosť sv. Vincenta de Paul: slovenská provincia* [online]. © 2020 Misijná spoločnosť sv. Vincenta de Paul, Slovenská provincia vario.sk [cit. 2020]. Dostupné z: <https://www.tkkbs.sk/view.php?cislocianku=20190409>

Prameny

1. Kronika sester z let 1950–58, Osobní archiv DKL v Nitre, (bez autora), nepublikováno.
2. Kronika DKL v Mendryce, od roku 2005 do súčasnosti (bez autora), archiv Společnosti Dcer křesťanské lásky, Mendryka 1, Nepublikováno.
3. Státní okresní archiv Svitavy se sídlem v Litomyšli, i. č. 893, Charitní domov pro řeholnice Janov-Mendryka, rok 1957–1991, Péče o řádové sestry v důchodu. Nezpracované.
4. Osobní rozhovory se sestrami pobývajícimi toho času v Mendryce.

Příloha

Logo řádu¹¹³

¹¹³ Převzato z řehole.cz dostupné z: <https://www.rehole.cz/cs/spolecnost-dcer-krestanske-lasky-sv-vincence-de-paul-sluzebnic-chudych>

Historické foto Mendryky před příchodem sester

Varnsdorfská skupina sestier.

- s. Juliana Sluana
- s. Kajmunda Kurt.
- s. Vincencia Slobod.
- s. Angelika Kuncová
- s. Modesta Horká
- s. Jana Tencarová
- s. Palmacia Mitrková

Božské Srdce buď s nami kráľuj panuj nad nami, nech sa v hluku továrne život viery rozvinie.

- s. Jozefa Turček
- s. Hermína D.
- s. Kapištrána B.

Slobodáreň Velvety je novej doby kláštor, čo s dlhým kominom zo zeme vyrástol.

Spoluobytelky sú aj Dcéry Božskej lásky [českomoravskej provincie]

- s. Maria Pirová
- s. Cyrila Var.
- s. Otília H.
- s. Hypolita N.

Domacia kaplnka obraz Božského srdca miesto svätostánku.

s. Alipia Makrá, s. Eleonóra Hrašková
Pred kostolom sv. Karola Boromejského

Spoluobytelky Slobodárne, Milordné sestry sv. Vincenta [Satmárske] z Rožnavy

- s. Cecília Fekjačová
- s. Ambrózia Harváthová
- s. Maciária
- s. Amancia O.
- s. Ludmila Kysiová
- s. Tadea Chudová

Voderady nám pišu.

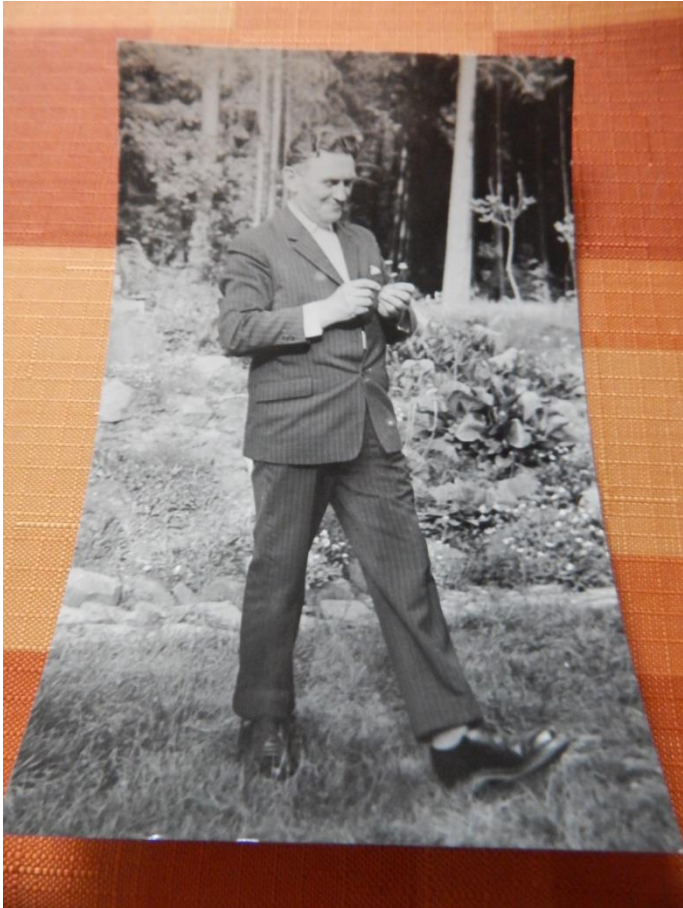

Ukázka Kroniky z roku 1950

První roky v Mendryce

P. Ján Hutýra

Ukázka z Kroniky od roku 2005

Dnešní podoba řeholního oděvu